

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

КИЇВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ

Анотований каталог
XIV обласної виставки
**"ОСВІТА КИЇВЩИНИ:
ТВОРЧІ ЗДОБУТКИ, ПЕРСПЕКТИВНІ
ПЕДАГОГІЧНІ ІДЕЇ ТА ТЕХНОЛОГІЇ"**

Біла Церква
2013

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

КИЇВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ

Анотований каталог
XIV обласної виставки
"ОСВІТА КИЇВЩИНИ:
ТВОРЧІ ЗДОБУТКИ,
ПЕРСПЕКТИВНІ
ПЕДАГОГІЧНІ ІДЕЇ ТА
ТЕХНОЛОГІЇ"

Біла Церква
2013

ББК 74.204.

*Рекомендовано науково-методичною радою
Київського обласного інституту післядипломної освіти
педагогічних кадрів (протокол № 4 від 30 травня року)*

Анотований каталог XIV обласної виставки "Освіта Київщини: творчі здобутки, перспективні педагогічні ідеї та технології" / за заг. ред. Н.І.Клокар, Л.В.Кабан. – Біла Церква: КОПОПК, 2013. – 96с.

Редакційна колегія: Лариса Кабан (голова), Олена Чубарук, Олена Бобкова, Світлана Мірошник, Світлана Шугалія.

Укладачі:

Бичевська Л.В., Башенко О.І., Бобкова О.С., Бондарук І.П., Боярчук О.І., Власова В.Г., Гаврилюк В.Ю., Гончарук М.П., Гребенчук Т.О., Гудима В.М., Дишлева І.М., Дем'яненко О.О., Довгань А.І., Зініченко Л.В., Кабан Л.В., Качуровський В.С., Кірнасовська Р.В., Клокар Н.І., Ковальова С.В., Ковровський І.Г., Корж Т.М., Ліпчевський Л.В., Логімахова О.А., Максимова Н.А., Матущенко Т.А., Мельничук Н.М., Мірошник С.І., Микитюк Л.М., Невзгляд А.М., Нечипорук Н.І., Однорог О.П., Панько Г.В., Пелько О.П., Петушкова Л.А., Пількевич О.Д., Поліщук О.М., Полтавцев О.Г., Седеревічене А.О., Совенко В.В., Стадніченко Г.М., Ткаченко Л.П., Качуровський В.С., Татаринцев О.В., Федорчук В.А., Халупченко В.О., Химера Н.В., Хоренко О.М.

Матеріали каталогу презентують напрацювання освітян області в модернізації змісту освіти, удосконаленні навчально-виховного процесу відповідно до сучасних тенденцій розвитку освітньої галузі. Представлено навчально-методичні посібники, авторські та адаптовані програми, електронні навчально-методичні комплекси, методичні розробки, у яких розкрито творчі підходи до розв'язання актуальних проблем навчально-виховного процесу.

Авторами є працівники обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, методичних кабінетів районних (міських) відділів, управлінь освіти, керівники та педагогічні працівники дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних навчальних та інтернатних закладів, керівники та слухачі обласних опорних закладів освіти та шкіл передового педагогічного досвіду, практичні психологи, соціальні педагоги.

Адресовано керівникам, педагогічним і методичним працівникам навчальних закладів та освітніх установ, науково-педагогічним працівникам закладів післядипломної педагогічної освіти.

© КОПОПК, 2013

ЗМІСТ

Організація та зміст навчально-виховного процесу	4
Дошкільна освіта	5
Початкова освіта	14
Гуманітарна освіта	29
Українська мова і література	29
Іноземні мови	40
Світова література	42
Історія та правознавство	45
Природничо-математична освіта	47
Математика	47
Економіка	48
Інформатика	48
Географія	51
Київщинознавство	52
Хімія	53
Фізика	55
Біологія та основи здоров'я	56
Художньо-естетична освіта	57
Трудове навчання	59
Фізична культура	62
Виховна робота	63
Психологічна служба, соціальний захист дітей та молоді	69
Позашкільна освіта	71
Бібліотечна справа	85
Спеціальна педагогіка	86
Робота з обдарованими дітьми	90

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗМІСТ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Артем'єва Ірина Вікторівна, Березовська Оксана Аркадіївна, Бондаренко Людмила Вікторівна, Гавриш Тетяна Миколаївна, Живець Юрій Олексійович, Зінченко Володимир Анатолійович, Кушнеренко Оксана Валеріївна, Леонова Людмила Миколаївна, Проценко Ірина Вікторівна, Рак Ганна Олексіївна, Рафаловська Наталія Олександрівна, Рудик Олександр Григорович, Тарабарова Світлана Миколаївна, Шаповал Володимир Олександрович, Шишкіна Ірина Олександрівна
Славутицький ліцей Славутицької міської ради

Тестування як ефективний засіб педагогічного дослідження навчальних досягнень учнів: методична розробка

Представлено систему роботи зі створення тестів, проведення тестування в умовах профільного навчання. Презентовано частину тестів для визначення рівня навчальних досягнень учнів, які навчаються у класах філологічного, фізико-математичного, хіміко-біологічного й економічного профілів.

Висвітлено досвід використання програмного пакета MyTester (порадник користувача).

Адресовано директорам загальноосвітніх навчальних закладів, заступникам директорів і педагогічним працівникам.

Бардакова Наталія Олександрівна, Віткалова Наталія Михайлівна, Рябченко Анатолій Олександрович, Яковенко Тетяна Анатоліївна

**Славутицька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №1
Славутицької міської ради**

Створення сприятливих психолого-педагогічних умов для підвищення рівня навчальних досягнень та формування активності й загальної культури учнів: методична розробка

Розкрито досвід роботи Славутицької загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 1 впродовж 2007-2011 рр. над науково-методичною темою "Створення сприятливих психолого-педагогічних умов для підвищення рівня навчальних

досягнень та формування активності й загальної культури учнів" за напрямками діяльності: планування, організація науково-методичних заходів, моніторинг якості знань учнів, виховної роботи, матеріально-технічне забезпечення діяльності закладу.

Розробка містить результати діагностування учнів та педагогів навчального закладу.

До текстових матеріалів додається CD-диск із презентацією матеріалів, розглянутих педагогічною радою школи.

Посібник адресовано директорам і заступникам директорів з навчально-виховної та науково-методичної роботи.

Павленко Н.М. Скарбничка соціального педагога: методичний посібник. – Переяслав-Хмельницький: КЗКОР "Переяслав-Хмельницький ліцей-інтернат", 2012

У теоретичній частині видання розкрито особливості діяльності соціального педагога ліцею-інтернату. Подано рекомендації щодо планування діяльності соціального педагога, ведення основної документації, реалізації основних напрямів діяльності відповідно до вимог Етичного кодексу.

У практичній частині представлено тренінгові заняття, матеріали для проведення бесід, диспутів, тренінгів.

Матеріали посібника будуть корисними соціальним педагогам інтернатних закладів.

ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Беспалько Наталія Іванівна

Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №31 "Незабудка" Білоцерківської міської ради

Створення умов для саморозвитку та самонавчання дошкільників за методом М.Монтессорі: методичні рекомендації

Представлено систему роботи з дітьми раннього та дошкільного віку за технологією саморозвитку М.Монтессорі. Подано методичні рекомендації щодо створення вчителем підготовленого навколишнього середовища, опис спеціального розвивального матеріалу, який дозволяє дитині самостійно навчатися та знаходити і виправляти помилки, систему цікавих

авторських індивідуальних і групових занять та занять-презентацій, вправи на "жовтій лінії" та робота в колі, у зоні практичного життя, сенсорики, природи, мистецькому центрі тощо.

Матеріали адресовано педагогам дошкільних навчальних закладів.

Бондаренко Віра Борисівна

Лісовицький дошкільний навчальний заклад №8 "Кленочок" Таращанського району

Правове виховання дітей старшого дошкільного віку: методична розробка

Розкрито систему роботи із правового виховання дітей старшого дошкільного віку як модель взаємодії дітей, батьків і вихователів, спрямовану на засвоєння дошкільниками початкових знань про права і свободи, правові норми, що регулюють відносини в багатьох сферах суспільного життя.

Представлений практичний матеріал містить планування роботи із правового виховання, конспекти інтегрованих занять, сценарії свят і розваг, каталог дидактичних ігор, добірку літературних творів, казок, прислів'їв та приказок, матеріали для роботи з батьками (консультації, лекції).

Матеріали стануть у нагоді педагогам дошкільних навчальних закладів, батькам.

Гаврущенко Лілія Сергіївна

Яготинський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №4 "Пролісок" Яготинської міської ради

Організація взаємодії дошкільного навчального закладу та родини: методична розробка

Розкрито систему роботи вихователя із сім'єю, спрямовану на формування життєвої компетентності дітей. Представлено низку авторських розробок організації життєдіяльності, у яких послідовно та ефективно розв'язуються завдання всебічного розвитку дитини у процесі ігрової, трудової, навчальної, предметно-практичної діяльності; методичні розробки консультацій "Діти у світі прекрасного разом з батьками", "Культура взаємовідносин у родині", "Спілкування з дітьми у конфліктних ситуаціях", заняття-тренінгу "Світ батьків – світ

дітей", батьківських зборів "Почуйте серцем голос вашої дитини", сімейного проекту "Екосвіт моєї сім'ї", батьківського всеобучу "Сьогодні малюк – завтра школяр", круглого столу "Батьківська педагогіка", конкурсу для вихователів "Людина починається з добра" тощо.

Матеріали адресовано педагогам дошкільних навчальних закладів, батькам.

Гриненко Людмила Михайлівна
Дошкільний навчальний заклад (центр розвитку дитини)
№12 "Джерельце" Білоцерківської міської ради

Зоотерапія в дитячому садку: експериментальна програма

Парціальна програма сприяє формуванню та збереженню фізичного і психічного здоров'я дітей дошкільного віку. Зміст програми побудовано на єдності природничо-наукового, культурологічного, валеологічного компонентів.

Програма містить 9 змістових блоків, включає перспективний і календарний плани та додатки: розробки різних типів занять із дітьми, інформацію про лікувальні властивості тварин, збірку загадок, віршів, оповідань, практичний матеріал для вихователів і батьків. Упроваджується на основі фронтальних, групових та індивідуальних занять.

Адресовано педагогам дошкільних навчальних закладів, батькам.

Гура О.М. Мандри екологічною стежиною: методичний посібник. – Буча, 2012. – 146 с.

У посібнику представлено матеріали про створення екологічної стежини в дошкільному навчальному закладі, запропоновано методи і форми роботи з дітьми на екологічній стежині, розкрито роль батьків у формуванні екологічної культури дітей.

Подано практичний матеріал: маршрут екологічної стежини, конспекти занять, методичні рекомендації вихователям і поради батькам з виховання ціннісного ставлення дітей дошкільного віку до природи, інформаційно-довідкові матеріали; вміщено загадки про об'єкти та явища природи, прислів'я, приказки, вірші, оповідання та казки.

Видання призначене педагогам дошкільних навчальних закладів.

Клопова Людмила Олегівна, Тутіна Валентина Іванівна
Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу №2 "Берегиня" Білоцерківської міської ради

Система роботи з мовленнєвого розвитку дітей старшого дошкільного віку: методичні рекомендації

Презентовано систему роботи із формування мовленнєвої, родинно-побутової, соціально-комунікативної компетенцій дітей. Запропоновано перспективний і календарний плани роботи, конспекти занять, сценарії свят і розваг, матеріали для роботи з батьками. Заслужують на увагу представлені форми науково-методичної роботи, які сприяють підготовці вихователів до використання цих матеріалів: консультації, ділові ігри, семінар-практикум.

Адресовано педагогам дошкільних навчальних закладів, батькам.

Коцюба Н.В. Формування валеологічної свідомості дітей старшого дошкільного віку: методичний збірник. – Бровари, 2013. – 123 с.

Розкрито систему роботи, спрямовану на формування валеологічної свідомості, збереження та зміцнення здоров'я дітей, залучення їх до здорового способу життя на основі формування уявлень про людський організм, його будову і функції та свідомого ставлення до психічного й фізичного здоров'я.

Практичні матеріали включають навчально-тематичний план, методичні рекомендації, практичний матеріал для роботи з дітьми (конспекти занять, дидактичні ігри, досліди валеологічного змісту, валеохвилинки, малі жанри фольклору), консультації батьків, фотоматеріали.

Адресовано педагогам дошкільних навчальних закладів, батькам.

Кривенко Тамара Василівна
Яготинський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №3 "Ромашка" Яготинської міської ради

Методичні рекомендації щодо співпраці дошкільного навчального закладу і сім'ї в розвитку життєвої компетентності дитини: методична розробка

Представлено систему роботи дошкільного навчального закладу та сім'ї зі створення комфортного розвивального середовища з метою формування життєвої компетентності дітей дошкільного віку. Серед практичних матеріалів – конспекти занять, сценарії родинних свят, розваг та інших форм роботи з батьками, добірка правил, заповідей і порад для батьків, розробки консультацій для батьків, анкети, тести, інформація до батьківських зборів.

Матеріали стануть у нагоді педагогам дошкільних навчальних закладів, батькам.

Кулініч Зінаїда Костянтинівна

Дошкільний навчальний заклад (центр розвитку дитини) №18 "Ясочка" Білоцерківської міської ради

Люби і знай свій рідний край (ознайомлення з містом Білою Церквою): парціальна програма для дітей старшого дошкільного віку

Мета програми – формування у дітей старшого дошкільного віку уявлень про явища громадського життя та, на цій основі, – патріотичних почуттів.

Програма складається з дев'яти тематичних блоків.

Подано також навчально-тематичний план, методичні рекомендації щодо використання місцевого матеріалу в патріотичному вихованні дітей, конспекти занять, екскурсій, сценарії свят та розваг, добірку літературних творів тощо.

Адресовано педагогам дошкільних навчальних закладів, батькам.

Миколаєнко Ліана Юріївна

Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу №25 "Оленка" Білоцерківської міської ради

Розвиток художньо-творчих здібностей дітей дошкільного віку з використанням техніки оригамі: методична розробка

Представлено систему роботи з розвитку художньо-творчих здібностей дітей засобами техніки оригамі, що сприяє вихованню естетичного смаку, творчої уяви, фантазії.

Практичні матеріали вміщують перспективний і календарний плани роботи з дітьми середнього та старшого дошкільного віку, методичні рекомендації педагогам і батькам, зразки конспектів занять, фотоматеріали.

Матеріали стануть у нагоді педагогам дошкільних навчальних закладів, батькам.

Павленко Катерина Василівна

Дошкільний навчальний заклад (центр розвитку дитини) №18 "Ясочка" Білоцерківської міської ради

Організація гурткової роботи з навчання читання дітей дошкільного віку за методикою М.Зайцева: методична розробка

Презентовано апробовану систему роботи з навчання читання дітей за методикою М.Зайцева: перспективне планування навчально-пізнавальної діяльності з організації швидкого і захопливого навчання читання дітей усіх вікових груп за допомогою кубиків М. Зайцева, методичні рекомендації педагогам і батькам щодо навчання читання, зразки конспектів занять, ігор, вправ тощо.

Адресовано педагогам дошкільних навчальних закладів, батькам.

Парфеса Світлана Григорівна

Степківський навчально-виховний комплекс "Загально-освітня школа І-ІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад" Таращанської районної ради

Виховання любові до рідного краю у дітей дошкільного віку: методична розробка

Представлено систему роботи, спрямовану на формування у дітей дошкільного віку уявлень про історико-культурну, географічну, природно-екологічну своєрідність свого регіону, розвиток на цій основі патріотичних почуттів.

Практичні матеріали вміщують перспективне планування навчально-виховної роботи, конспекти інтегрованих занять, прогулянок; каталог дидактичних та народних ігор; сценарії свят і розваг; методичні рекомендації педагогам щодо формування в дітей патріотичних почуттів та поради батькам.

Адресовано педагогам дошкільних навчальних закладів, батькам.

Погребна Віта Миколаївна
Згурівський ДНЗ "Веселка" комбінованого типу
Згурівського району

Використання української народної казки для мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку: методична розробка

У матеріалах досвіду розкрито систему роботи з використання казки як засобу мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку. Запропоновано практичні матеріали: схема лінгвістичного й педагогічного аналізу казок, орієнтовна схема аналізу змісту казок, конспекти занять, сценарії розваг і тематичного свята, методична розробка гри-драматизації, матеріали для консультації батьків "Розвивальний потенціал казки в родинному вихованні".

Розробка призначена педагогам дошкільних навчальних закладів.

Приходько Олена Станіславівна
Дошкільний навчальний заклад (центр розвитку дитини)
"Росинка" Вишневої міської ради Києво-Святошинського району

Формування умов забезпечення здорового способу життя дошкільників: методична розробка

Презентовано систему фізкультурно-оздоровчої роботи дошкільного навчального закладу як умову підтримання оптимального стану здоров'я та успішного фізичного розвитку дітей, спрямовану на забезпечення їхньої активної рухової діяльності.

У практичних матеріалах розкрито організацію взаємодії дошкільного закладу та сім'ї зі створення здоров'я-збережувального середовища для дітей дошкільного віку. Представлено конспекти занять, сценарії спортивних свят і розваг, добірку рухливих ігор, зразки літературних творів для дітей, матеріали для роботи з батьками (консультації, анкети, тести, інформацію до батьківських зборів).

Рекомендовано педагогам дошкільних навчальних закладів, батькам.

Радько Олена Леонідівна

**Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №5 "Віночок"
Ірпінської міської ради**

Вчити любити й оберігати природу: формування природничо-екологічної компетентності дошкільників: методична розробка

Представлено матеріали, що розкривають систему роботи із формування природничо-екологічної компетентності дошкільників: перспективні плани організації пошуково-дослідницької діяльності з дітьми різних вікових груп, тематичне планування навчально-виховної роботи з екологічного виховання з дітьми шостого року життя, методичні поради та рекомендації батькам і вихователям, логічні завдання, інформаційно-довідкові матеріали про об'єкти природи, скарбничку малих фольклорних жанрів, пам'ятки та правила поведінки у природі, ігри та вправи, конспекти занять, соціально-моральні завдання екологічної тематики.

Матеріали досвіду стануть у нагоді педагогам дошкільних навчальних закладів.

Сімак Майя Михайлівна

**Богуславський дошкільний навчальний заклад №1
"Малюк" Богуславської міської ради Богуславського району**

Гудзикотерапія як напрям навчання в дошкільному навчальному закладі: методична розробка

Розкрито технологію застосування адаптованих методів і прийомів гудзикотерапії, що використовуються з метою активізації, корекції та розвитку сенсорно-перцептивних, психомоторних і креативних здібностей дітей.

Основу представлених матеріалів становлять заняття, дидактичні ігри та вправи навчально-пізнавального проекту "Веселий гудзик", під час яких діти вчать досліджувати сенсорні властивості предметів, виготовлених із гудзиків, змінювати їх, створювати нові, вирішувати казкові завдання та життєві ситуації тощо.

Адресовано педагогам дошкільних навчальних закладів, батькам.

Собчук Лілія Володимирівна, Соловійова Наталія Василівна
Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу №7 "Орлятко" Білоцерківської міської ради

Здоров'ятко: парціальна програма роботи гуртка для дітей старшого дошкільного віку

Мета програми – формування здоров'язбережувальної компетенції дітей дошкільного віку на основі оздоровчого фітнесу. У програмі запропоновано методики організації найбільш доступних для дітей старшого дошкільного віку видів фітнесу: дитячої аеробіки, дитячої хореографії, дитячої фітбол-аеробіки, дитячої йоги тощо.

Програма вміщує перспективний і календарний плани роботи гуртка та додатки: розробки конспектів занять, комплекси вправ із дитячої йоги, корекційного тренування, фітбол-аеробіки, дитячої класичної аеробіки; добірку естафет і рухливих ігор, ігор-медитацій.

Програма призначена педагогам дошкільних навчальних закладів, батькам.

Терещенко Ірина Анатоліївна
Методичний центр відділу освіти виконавчого комітету Славутинської міської ради

Дошкільникам про економіку та енергозбереження: методична розробка

Представлено систему роботи із формування у дітей дошкільного віку економічних знань, виховання ощадливості, працелюбства, бережливості.

Серед практичних матеріалів – добірка конспектів інтегрованих занять, покажчик професій у віршах і загадках, словничок економічних термінів, методичні рекомендації педагогам, поради батькам, CD-диск із тематичними мультимедійними презентаціями.

Адресовано педагогам дошкільних навчальних закладів, батькам.

ПОЧАТКОВА ОСВІТА

Драчевська Людмила Миколаївна, Макаренко Надія Петрівна

Бучанський навчально-виховний комплекс "Загальноосвітня школа І ступеня – дошкільний навчальний заклад "Берізка"

Організація навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів за програмою особистісно орієнтованого навчання і виховання "Крок за кроком": методична розробка

Матеріали укладено відповідно до змісту програми "Крок за кроком" за розділами "Ранкові зустрічі", "Тематичне навчання", "Робота в центрах", "Робота з батьками".

Представлено сценарії для проведення ранкових зустрічей, систему інтегрованих занять у навчальних центрах, методичні рекомендації щодо організації роботи з батьками (університет педагогічних знань, батьківські конференції, індивідуальні консультації, батьківські збори).

Адресовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихователям груп продовженого дня.

Мовчан Л.М., Воротніченко Г.І., Кріпак О.М., Сміленко Л.В., Сібільова А.А. Каліграфічні хвилинки з творчими завданнями для учнів 1 класу: навчально-методичний посібник. – Рокитне: РМК, 2013. – 86 с.

У посібнику вміщено дидактичні матеріали до інтелектуальних ігор, які сприяють розвитку логічного мислення, активізації пізнавальної діяльності першокласників.

Матеріали видання стануть у нагоді вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, студентам педагогічних вищих навчальних закладів, учням першого класу.

Барабаш В.Л., Даниленко Л.В., Майсак Я.М., Наказна Т.М. Вчимося рахувати гроші: збірник завдань. – Яготин, 2012. – 48 с.

Уміщено систему вправ, завдань, задач, які сприяють розвитку пам'яті, логічного мислення, уваги молодших

школярів, вихованню пізнавального інтересу до математики у процесі вивчення теми "Величини" у 1-4 класах.

Видання призначене вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихователям груп продовженого дня, учням початкових класів.

Березняк О.Ю., Ковальчук Г.І., Палагеча Н.І. Задачі пізнавального змісту в курсі початкової школи: збірник. – Яготин, 2012. – 31 с.

Дібрано задачі природничого змісту, які сприяють міжпредметній інтеграції знань, мотивації навчання, вихованню пізнавального інтересу до навчальної діяльності. Запропоновано задачі різного рівня складності до найбільш складних розділів програми.

Адресовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Бесарабець Леся Іванівна

Тарасівська загальноосвітня школа I-III ступенів Києво-Святошинської районної державної адміністрації

Упровадження інформаційно-комунікативних технологій у початковій школі: методична розробка

Розкрито методику формування інформаційної культури молодших школярів. Представлено систему математичних завдань для першокласників із використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Адресовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихователям груп продовженого дня.

Більська С.В. Пальчикова гімнастика та фізкультхвилинки: методичний посібник. – Тараща, 2013. – 80 с.

Обґрунтовано впровадження здоров'язбережувальних технологій організації навчально-виховного процесу, які сприяють зміцненню духовного, інтелектуального, фізичного і психічного здоров'я молодших школярів.

Розроблено фізкультхвилинки для навчальних занять із письма, читання, математики, природознавства, образотворчого мистецтва, запропоновано вправи для пальчикової гімнастики.

Адресовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихователям груп продовженого дня, студентам педагогічних вищих навчальних закладів.

Білявська Наталія Анатоліївна

Згурівська гімназія Згурівської районної ради

Моніторинг якості знань учнів початкової школи з математики (контрольні роботи): методична розробка

Запропоновано орієнтовні завдання для тематичного контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів з математики у 2-4-х класах – 10 тематичних контрольних робіт за чотирма варіантами.

Матеріали стануть у нагоді вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Боговик О.П. Проекти з "ПіснеЗнайкою": методичний збірник. – Сквиря: Джерело, 2013. – 70 с.

Презентовано організацію оптимального навчання молодших школярів в умовах реалізації проекту "ПіснеЗнайка" та впровадження проектної технології навчання. Така діяльність сприяє досягненню позитивних емоцій, створенню ситуації успіху на уроці, забезпечує діалогове навчання, взаємодію вчителя й учнів, формування в них ключових компетентностей. Представлено методичні розробки навчальних занять для учнів початкових класів із застосуванням методу проектів

Адресовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихователям груп продовженого дня.

Бондаренко І.І. Математика. 4 клас. Дроби: мультимедійний навчальний комплекс. – Біла Церква: БСШ №12, 2012

Розроблено систему нетрадиційних занять із математики до теми "Дроби" з використанням засобів інформаційно-комунікаційних технологій. Зміст матеріалів сприяє розвитку продуктивного мислення молодших школярів, уваги, кмітливості, просторової уяви, спостережливості.

Комплекс адресовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Вершута В.В., Фесенко Л.В. Мандрівка у країну професій. Розповіді про професії для молодших школярів: методичний посібник. – Богуслав, 2012. – 99 с.

У методичному посібнику вміщено дидактичні матеріали, які допоможуть педагогам ознайомити учнів зі світом професій. Представлено розробки сценаріїв виховних заходів, бесід, конкурсів винахідливих і кмітливих.

Видання призначене вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихователям груп продовженого дня.

Вершута В.В. Позаурочна робота з учнями початкових класів в умовах групи продовженого дня: методичний посібник. – Богуслав: РМК, 2012. – 87 с.

Обґрунтовано сутність поняття "професійна компетентність вихователя ГПД". Дібрано та систематизовано нормативно-правове забезпечення діяльності ГПД.

Розроблено методичні рекомендації щодо здійснення планування діяльності групи продовженого дня, організації занять самопідготовки у школі I ступеня.

Адресовано методистам районних, міських методичних кабінетів, центрів, науково-методичних центрів, керівникам загальноосвітніх навчальних закладів.

Висторонський В.Г. Формування професійної компетентності педагога як один із пріоритетних напрямів розвитку сучасної школи: методичний посібник. – Біла Церква: НМЦ, 2012. – 55 с.

Обґрунтовано сутність поняття "професійна компетентність вчителя початкових класів", визначено її структуру, розкрито складові педагогічної культури.

Розроблено методичні рекомендації щодо реалізації компетентнісного підходу до організації навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів.

Видання призначене методистам районних, міських методичних кабінетів, центрів, науково-методичних центрів, керівникам загальноосвітніх навчальних закладів.

Галь Галина Миколаївна

**Бишівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів
Макарівського району**

Розвиток творчих здібностей учнів початкових класів на основі реалізації науково-педагогічного проекту "Росток": методична розробка

Запропоновано методичні рекомендації щодо розвитку творчих здібностей молодших школярів у процесі впровадження науково-педагогічного проекту "Росток". Представлено уроки-подорожі, уроки серед природи, творчі проекти школярів, творчі вправи з науковим текстом, вправи за аналогією, розробки позаурочних заходів.

Адресовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, які впроваджують науково-педагогічний проект "Росток".

Горіна Л.А. Цікава палітра. Уроки образотворчого мистецтва: методичний посібник. – Васильків, 2012. – 133 с.

У посібнику вміщено навчальні заняття нестандартних форм, на яких реалізуються міжпредметні зв'язки та диференційоване навчання, – урок-свято, урок-подорож, урок-казка. У розробках уроків використано бесіди, вірші, загадки, цікаві сюжети художніх і народних творів, художні розминки. Фрагменти уроків можна використовувати на уроках образотворчого мистецтва, читання, мови, природознавства, квітшинознавства.

Матеріали видання стануть у нагоді вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Городня Галина Михайлівна

**Синявська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів
Рокитнянської районної державної адміністрації**

**"Орігаметрія" для молодших школярів (1-2 класи):
авторська програма**

Мета програми – створення цілісної системи геометричної підготовки учнів молодшого шкільного віку.

Запропоновано цікаві завдання із формування в учнів елементарних графічних умінь, моделювання плоских та об'ємних розгорток фігур, об'єктів навколишнього світу.

До програми розроблено методичні рекомендації, подано навчально-тематичний план.

Адресовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Гудима В.М., Ткаченко Л.П. Київщинознавство. 2 клас: електронний навчально-методичний посібник. – Біла Церква: КОПОПК, 2013. – 136 Мб.

Електронний навчально-методичний посібник із київщинознавства для 2 класу представлений у вигляді дидактично взаємопов'язаних частин – текстової й комп'ютерної – з оптимальною системою пошуку інформації через відкритий доступ до освітніх та інформаційних ресурсів.

Для забезпечення реалізації контрольних-оцінних функцій у посібнику передбачено наявність автоматизованої системи оцінювання і контролю знань учнів.

Електронний посібник призначено вчителям загальноосвітніх навчальних закладів, які викладають київщинознавство в початкових класах.

Давиденко Л.В., Мельник Н.М. Застосування методу проектів у навчально-виховному процесі початкової школи: методичний посібник. – Бородянка, 2012. – 325 с.

Розкрито організаційно-методичні засади проектної діяльності молодших школярів. Запропоновано зразок структури проекту, зразки індивідуальних, групових і колективних проектів.

Матеріали посібника спрямовані на реалізацію діалогового навчання, у процесі якого здійснюється взаємодія вчителя і учнів, створюється оптимальне навчальне середовище, формуються ключові компетентності школярів.

Адресовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, студентам педагогічних вищих навчальних закладів.

Добровольська Л.П. Творчі роботи на уроках читання в 2 класі: методичний посібник. – Володарка, 2012. – 44 с.

У посібнику вміщено творчі завдання, спрямовані на вдосконалення навичок читання школярів, осмислення художніх

творів різних жанрів, узагальнення та систематизацію знань, розвиток сценічних здібностей.

Видання призначене вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихователям груп продовженого дня.

Жукова О.І. Уроки математики в 1 класі. Тема "Властивості предметів. Співвідношення частин і цілого" (за науково-педагогічним проектом "Росток"): навчально-методичний посібник. – Біла Церква: КОПОПК, 2012. – 250 с.

Представлено розробки уроків математики в 1 класі з теми "Властивості предметів. Співвідношення частин і цілого", які проводяться в умовах впровадження програми науково-педагогічного проекту "Росток".

Адресовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, які працюють за науково-педагогічним проектом "Росток", студентам педагогічних вищих навчальних закладів.

Забудько Г.В. Цікава математика для першокласника: збірник дидактичних завдань для роботи з першокласниками на уроках математики. – Ставище, 2013

У посібнику вміщено вправи, віршовані задачі, дидактичні ігри, головоломки, які сприяють формуванню пізнавальної активності, розвитку логічного мислення, уваги, пам'яті, уяви першокласників, мотивації до вивчення математики.

Навчальні матеріали стануть у нагоді вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихователям груп продовженого дня.

Зеленська В.В. Підготовчі вправи до уроків розвитку мовлення: методичний посібник. – Біла Церква, 2012. – 96 с.

Подано підготовчі вправи до уроків розвитку мовлення, що стимулюють розвиток розумових здібностей молодших школярів.

Завдання дібрано відповідно до чинної навчальної програми з урахуванням основного змісту підручників "Українська мова" для початкових класів.

Адресовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Капшук І.О. Вправи для розвитку логічного мислення на уроках математики: методичний посібник. – Рокитне: РМК, 2013. – 56 с.

Запропоновано розвивальні логіко-математичні завдання, які сприяють розвитку пізнавальних здібностей молодших школярів, формуванню математичної компетентності.

Цікаві математичні задачі й запитання, закономірності, магічні квадрати, задачі з лічильними паличками упорядковано та подано відповідно до розділів чинної навчальної програми.

Видання призначене вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихователям груп продовженого дня, студентам педагогічних вищих навчальних закладів.

Кибенюк Ніна Василівна

**Славутицька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №3
Славутицької міської ради**

Здоровим бути здорово: програма гуртка для учнів 3-4 класів

Представлена програма є логічним доповненням до навчального предмета "Основи здоров'я"; її мета – зміцнення та збереження здоров'я школярів.

Особливістю програми є її практична спрямованість: до кожного розділу рекомендовано практичні роботи, спостереження, теми навчальних проєктів.

Програма адресована педагогам-організаторам, вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, керівникам гуртків, вихователям груп продовженого дня.

**Клокар Н.І., Ткаченко Л.П. Уроки математики в 1 класі.
Тема "Рівняння" (за науково-педагогічним проєктом
"Росток"): навчально-методичний посібник / за заг. ред.
Н.І.Клокар. – Біла Церква: КОПОПК, 2012. – 100 с.**

У посібнику вміщено розробки уроків математики в 1 класі з теми "Рівняння" в умовах реалізації програми науково-педагогічного проєкту "Росток". Кожне навчальне заняття чітко

структуроване, зміст спрямований на реалізацію завдань програми початкового курсу математики.

Посібник адресовано вчителям початкових класів, які працюють за науково-педагогічним проектом "Росток", студентам педагогічних вищих навчальних закладів.

Крикун Ліна Дмитрівна

Феневицьке навчально-виховне об'єднання "Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – дитячий садок" Іванківського району

Вправи корисні та цікаві: набір карток з математики для індивідуальної роботи

Розроблено набір карток із математики для навчання учнів 2-го класу до розділу "Додавання і віднімання одноцифрових чисел з переходом через розряд" та учнів 4-го класу до розділу "Ділення багатоцифрового числа на одноцифрове".

Матеріал викладено в цікавій ігровій формі, що допомагає дитині здійснити захопливу мандрівку Країною Математики.

Рекомендовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихователям груп продовженого дня.

Лещенко Валентина Василівна

Іванківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №1

Тлумачний словничок для розумних діточок

Запропоновано дидактичний матеріал до вивчення слів, вимову і правопис яких потрібно запам'ятати, – приказки, прислів'я, загадки.

Розроблено методичні рекомендації щодо формування орфоепічних та орфографічних навичок молодших школярів, вміння роботи з довідковою літературою.

Матеріали стануть у нагоді вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихователям груп продовженого дня, студентам педагогічних вищих навчальних закладів, учням молодшого шкільного віку.

Лозенко О. І. Від А до Я: методичний посібник. – Іванків, 2013. – 176 с.

Представлено завдання для організації навчально-пізнавальної діяльності першокласників у період навчання

грамоти: вірші, загадки, скоромовки, чистомовки, лічилки – за кожною літерою абетки.

Видання призначене вчителям початкових класів, вихователям груп продовженого дня, вихователям дошкільних навчальних закладів, студентам педагогічних навчальних закладів.

Лойченко Інна Володимирівна

**Славутицька загальноосвітня школа I-III ступенів №4
Славутицької міської ради**

Формування орфографічних навичок учнів початкових класів: методична розробка

Розроблено методичні рекомендації щодо організації роботи із формування орфографічних навичок молодших школярів. У матеріалах запропоновано "Орфографічний тренажер" для учнів 1-2 класів, "Абетку диктантів та творчих вправ", конспект уроку з української мови в 2 класі з теми "Наголошені і ненаголошені голосні".

Адресовано вчителям початкових класів, студентам педагогічних навчальних закладів.

Майсак Галина Григорівна

**Яготинська спеціалізована школа I-III ступенів №3
Яготинської районної ради Київської області**

Кроки до успіху: методичний посібник. – Яготин 2013. – 60 с.

Розроблено методичні рекомендації щодо організації предметного середовища, яке забезпечує формування пізнавального інтересу та мотивації до навчання молодших школярів.

Представлено низку навчальних занять із математики та української мови.

Рекомендовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, які впроваджують технологію розвивального навчання.

Маракуліна Т.С. Формування пізнавальних та інформаційних компетенцій молодших школярів засобами курсу

"Українське читання": методичний посібник. – Боярка, 2012. – 124 с.

Запропоновано авторські розробки уроків українського читання з мультимедійним супроводом, на яких упродовжуються сучасні технології навчання.

Видання призначене вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Марченко А.Я. Дидактичні матеріали до уроків грамоти (абетка-розмальовка): навчально-методичний посібник. – Іванків, 2012. – 72 с.

У посібнику вміщено авторські віршовані тексти до уроків навчання грамоти. З метою ефективної організації навчально-пізнавальної діяльності першокласників до кожної літери абетки дібрано розмальовки, пов'язані зі змістом вірша, загадки та ігри.

Адресовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихователям груп продовженого дня, вихователям дошкільних навчальних закладів, студентам педагогічних вищих навчальних закладів, учням першого класу.

Мелашенко Оксана Миколаївна

Бориспільський навчально-виховний комплекс "Гімназія "Перспектива" – загальноосвітня школа І ступеня" Бориспільської міської ради

Методика формування навички читання як складової мовленнєвих компетенцій учнів: методична розробка

Представлено систему вправ, що сприяють формуванню навички читання: для розширення поля зорового сприймання, подолання регресії мовленнєвого розвитку, вироблення темпу читання, розвитку артикуляції, формування навички виразного читання, розвитку антиципації.

Матеріали досвіду адресовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Мороз Л.І. Система творчих вправ для розвитку швидкості читання: методичний посібник. – Богуслав, 2012. – 34 с.

Обґрунтовано психолого-педагогічні особливості застосування методик Б.В.Динги, І.Т.Федоренка у процесі формування в першокласників початкової навички читання.

Розроблено систему вправ, спрямованих на розвиток мовленнєвого апарату, пильності зору, уважності учнів молодшого шкільного віку.

Видання призначене вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихователям груп продовженого дня.

Науменко Віра Михайлівна

Ставищенський навчально-виховний комплекс "Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – юридичний ліцей" №2 ім. О.С.Паланського Ставищенської районної ради

Фразеологізми як засіб образного мовлення молодших школярів: методичні рекомендації

Розкрито системний підхід до формування мовної компетентності молодших школярів у процесі роботи з фразеологізмами. Уміщено фразеологічні вправи, які сприяють збагаченню словникового запасу учнів, розвитку образного мислення, формуванню стійкого пізнавального інтересу до вивчення лексичного багатства української мови.

Адресовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихователям груп продовженого дня.

Олійник Г.Д. Формування навички швидкого читання у молодших школярів: навчально-методичний посібник. – Рокитне: РМК, 2013. – 78 с.

Подано систему вправ, спрямованих на формування в учнів навички швидкого читання.

Дібрані матеріали можуть бути використані для індивідуальної і групової роботи на уроках навчання грамоти, літературного читання, в позаурочний час.

Адресовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихователям груп продовженого дня, учням молодшого шкільного віку.

Пархоменко Н.О. Я і Україна. Природознавство. Пізнавальні завдання, загадки, вікторини. 3-4 класи: посібник. – Іванків, 2012. – 55 с.

Представлено пізнавальні завдання, загадки та вікторини для оперативного поточного контролю рівня навчальних досягнень

учнів 3-4 класів на основі індивідуальної роботи, роботи в парах і групах, що забезпечує співробітництво на засадах особистісно зорієнтованої педагогіки. Матеріал дібрано з урахуванням вікових особливостей молодших школярів.

Матеріали стануть у нагоді вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихователям групи продовженого дня.

Піскун Л. С. У світі цікавої математики: збірник творчих завдань до уроків математики в початковій школі. – Ставище, 2012. – 90 с.

Обґрунтовано системний підхід до навчання з метою формування пізнавальної активності, розвитку творчих здібностей, ключових компетентностей молодших школярів.

Уміщено вправи, задачі, ігри, лічилки, головоломки, зашифровки, фокуси математичного змісту, які сприяють розвитку логічного мислення та пізнавального інтересу до вивчення математики.

Адресовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихователям груп продовженого дня, учням початкових класів.

Плигань О.В., Колісник О.О., Назарова Н.В. Казки східних слов'ян: збірник методичних розробок навчальних занять до курсу за вибором для 2 класу. – Біла Церква, 2012. – 146 с.

Плигань О.В., Черниш С.П., Феофанова М.М. Казки південних слов'ян: збірник методичних розробок навчальних занять до курсу за вибором для 3 класу. – Біла Церква, 2012. – 112 с.

Плигань О.В., Іщенко С.С., Сімакова Т.Г., Лукашевич С.В. Казки західних слов'ян: збірник методичних розробок навчальних занять до курсу за вибором для 4 класу. – Біла Церква, 2012. – 115 с.

Збірники методичних розробок навчальних занять є результатом освітньої діяльності педагогів школи I ступеня загальноосвітнього навчального закладу славістичної спеціалізації – Білоцерківської спеціалізованої школи I-III

ступенів №1 з поглибленим вивченням слов'янських мов Білоцерківської міської ради. Елективний курс "Казки слов'ян" у початковій школі дає можливість учням поетапно познайомитися з особливостями цих фольклорних творів східних, південних і західних слов'ян.

Дібрані тексти творів відповідають віковим особливостям учнів; методичні розробки містять пізнавальні, ігрові, навчально-розвивальні завдання; все це є підґрунтям для подальшого формування в учнів основної школи світоглядних, мовленнєвих і художньо-естетичних позицій на основі слов'янської культурної традиції.

Адресовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихователям груп продовженого дня, студентам педагогічних вищих навчальних закладів.

Приходько Ірина Григорівна
Червонянська загальноосвітня школа I-III ступенів
Фастівської районної державної адміністрації

Розвиток логічного мислення учнів початкової школи на заняттях з математики: методична розробка

Зміст матеріалів забезпечує широкі можливості для розвитку логічного та евристичного мислення, пізнавального інтересу до навчання. Представлено задачі, творчі вправи, задачі-жарти, конспекти уроків.

Матеріали стануть у нагоді вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, студентам педагогічних вищих навчальних закладів.

Совенко О.Д. Навчальні заняття з української мови з теми "Речення". 2 клас (за науково-педагогічним проектом "Росток"): методичний посібник. – Богуслав, 2012. – 94 с.

Обґрунтовано застосування діяльнісного методу в реалізації науково-педагогічного проекту "Росток". Запропоновано розробки сценаріїв нестандартних навчальних занять з української мови до теми "Речення" за підручником "Українська мова. 2 клас" (автори Кальчук М.І., Кучинський М.В.).

Адресовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Стопятюк Олена Петрівна

**Броварська спеціалізована школа I-III ступенів №5
Броварської міської ради**

Активізація розумової діяльності учнів початкових класів у процесі навчання: методична розробка

Представлено методичні рекомендації щодо активізації розумової діяльності школярів на уроках українського читання, основ здоров'я, організації роботи зі словником у процесі складання загадок, скоромовок.

Серед матеріалів також – математичні задачі з природничим сюжетом, математичні цікавинки, мовні ігри, розробки нестандартних занять, сценарії позаурочних справ.

Рекомендовано до використання вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихователям груп продовженого дня, студентам педагогічних вищих навчальних закладів, учням молодшого шкільного віку.

Хвостенко Наталія Григорівна

**Березанська загальноосвітня школа I-III ступенів №4
Березанської міської ради**

Удосконалення форм і методів виховної роботи в початкових класах: методична розробка

Обґрунтовано авторську методику виховання учнів молодшого шкільного віку, в межах якої представлено програму виховної роботи "Зростаємо патріотами рідної землі", мета якої – виховання у молодших школярів системи національних цінностей, формування національної свідомості, активної громадянської позиції.

Запропоновано розробки низки виховних справ (бесід, родинних свят, годин спілкування).

Матеріали стануть у нагоді вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихователям груп продовженого дня.

Хохич Л.І. Цікаві завдання та вправи для розвитку логічного мислення молодших школярів: методичний посібник. – Рокитне, 2013. – 52 с.

Запропоновано мовні ігри, навчальні вправи, ребуси, логічні завдання з української мови, читання, математики,

природознавства, які сприяють розвитку пізнавальних здібностей молодших школярів, формуванню вміння вчитися як ключової компетентності.

Адресовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, вихователям груп продовженого дня, студентам педагогічних вищих навчальних закладів.

Шененко В.В. Контрольні роботи з математики для 2 класу: методичний посібник. – Іванків, 2012. – 52 с.

Запропоновано орієнтовні завдання для тематичного контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів з математики в 2-у класі – 10 тематичних контрольних робіт в десяти варіантах.

Матеріали стануть у нагоді вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів.

**Шкуратова Валентина Миколаївна
Бишівська загальноосвітня школа I-III ступенів
Макарівського району**

Застосування діяльнісного методу у процесі вивчення курсу "Навколишній світ" за науково-педагогічним проектом "Росток": методична розробка

Запропоновано методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу за науково-педагогічним проектом "Росток".

Розроблено систему навчальних занять із курсу "Навколишній світ". Представлено систему виховних справ.

Адресовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів, які працюють за науково-педагогічним проектом "Росток".

ГУМАНІТАРНА ОСВІТА

Українська мова і література

Адаменко О.І. Збірник переказів з елементами опису. 5-8 класи. – Володарка, 2012. – 134 с.

Представлено тексти переказів з української мови з елементами опису, тематика яких сприяє формуванню національної свідомості, загальнолюдських цінностей,

вихованню естетичного смаку, розширенню кругозору учнів та має етнокультурне, народознавче спрямування. До кожного тексту розроблено систему запитань і попередніх вправ.

Передбачена робота з різними видами переказів: детальним, стислим, вибірковим, творчим (усними та письмовими).

Для вчителів української мови і літератури, студентів філологічних факультетів педагогічних вищих навчальних закладів.

Баранова В.А. Упровадження технологій особистісно орієнтованого навчання на уроках української літератури: навчально-методичний посібник / за ред. О.В. Чубарук. – Біла Церква: КОПОПК, 2012. –121 с.

Висвітлено науково-методичні аспекти особистісно орієнтованого навчання, зокрема проблеми і перспективи його впровадження у процесі навчання української літератури в школі I-III ступенів. Розкрито методологію особистісно орієнтованого уроку літератури, результати експериментального впровадження методики особистісно орієнтованого навчання на уроках української літератури.

Адресовано учителям української мови і літератури загальноосвітніх навчальних закладів, директорам і заступникам директорів з навчально-виховної роботи, працівникам районних, міських методичних служб.

Бичевська Л.В. Мультимедійний супровід уроків вивчення творчості Т.Г.Шевченка. 5-8 класи: методичний посібник + CD. – Сквиря, 2012. – 76 с.

У посібнику розкрито питання теорії мультимедійного супроводу навчальних занять, особливості використання мультимедійних презентацій на уроках української літератури, присвячених вивченню життєпису та творчого доробку Т.Г.Шевченка.

Представлено методичні розробки уроків у 5-8 класах з мультимедійним супроводом; на диску подано мультимедійні презентації до зазначених занять.

Матеріал видання стане в нагоді вчителям-словесникам під час вивчення творчості великого українського письменника та в

позаурочній роботі з предмета, студентам філологічних факультетів педагогічних вищих навчальних закладів.

Вершута В.В. У світі чарівних слів. Мандрівка у країну Фразеології: навчально-методичний посібник. – Богуслав: РМК, 2012. – 80 с.

У виданні систематизовано навчально-методичні матеріали для організації ефективної роботи вчителя-словесника на уроках з теми "Фразеологія".

Матеріали посібника допоможуть удосконалити мовленнєві навички школярів, організувати самостійну навчальну діяльність. Лексичний матеріал дібрано за тематичним принципом; до фразеологічних одиниць подано тлумачення.

Для роботи з учнями основної школи на уроках і в позаурочній діяльності з української літератури.

Дзюба Тетяна Михайлівна

Макарівський навчально-виховний комплекс "Загально-освітня школа І-ІІІ ступенів – природничо-математичний ліцей" Макарівського району

Методичні розробки навчальних занять із розвитку мовлення. Українська мова. 5 клас (з мультимедійними додатками): методична розробка

Зібрано і систематизовано матеріал, який вивчають п'ятикласники протягом навчального року на уроках розвитку мовлення. Подано теоретичні положення та завдання практичного характеру, рекомендації щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій і методик інтерактивного навчання на уроках української мови.

Методична розробка допоможе вчителям української мови загальноосвітніх навчальних закладів створити інноваційний освітній простір та вдосконалювати власну професійну майстерність.

Дзюба Тетяна Михайлівна

Макарівський навчально-виховний комплекс "Загально-освітня школа І-ІІІ ступенів – природничо-математичний ліцей" Макарівського району

Подорож літературним світом рідного краю: методична розробка

Видання містить методичні матеріали, укладені словесниками Макарівщини до уроків літератури рідного краю в 5-11 класах. Представлено розробки уроків з використанням методик інтерактивного та особистісно зорієнтованого навчання. Розкрито механізми формування літературної компетенції учнів.

До конспектів подано мультимедійні додатки: презентації, відеоролики, аудіозаписи.

Методичну розробку адресовано вчителям української мови і літератури, історії, київщинознавства загальноосвітніх навчальних закладів.

Дубченко Людмила Григорівна Білоцерківський коледж сервісу та дизайну

Формування мовної компетенції майбутнього спеціаліста на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням): методична розробка

Розкрито систему роботи викладача із формування в майбутніх спеціалістів усвідомленого ставлення до української мови як інтелектуальної, духовної, моральної і культурної цінності; з розвитку навичок володіння українською мовою як засобом професійного та міжособистісного спілкування.

Також представлено навчально-методичне забезпечення викладання навчальної дисципліни "Українська мова (за професійним спрямуванням)", мовні та літературні творчі доробки студентів.

Матеріали стануть у нагоді викладачам української мови закладів професійної освіти.

Заболотний О.В., Мірошник С.І., Бичевська Л.В., Воробцова В.В., Рудницька О.А., Ткаченко Ю.В., Халявінська Л.П.
Методичні матеріали до вивчення української мови у 5 класі: навчально-методичний посібник. – К.: Генеза, 2013
Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів

Представлено методичні матеріали до вивчення української мови у п'ятому класі (для класів з українською мовою

навчання), укладені до підручника з української мови для п'ятого класу авторів О.В.Заболотного, В.В.Заболотного, – розкрито підходи до вивчення української мови, запропоновано календарне планування, методичні розробки уроків, завдання для індивідуальної і групової роботи та контрольні роботи.

Видання призначене для вчителів-словесників загально-освітніх навчальних закладів, методичних працівників, викладачів і студентів педагогічних вищих навчальних закладів.

Заброцька Алла Іванівна

**Березанська загальноосвітня школа I-III ступенів №2
Березанської міської ради**

Розвиток творчих здібностей учнів на уроках української мови: методична розробка

Подано рекомендації щодо створення оптимальних умов для розвитку творчих здібностей школярів на уроках української словесності, створення атмосфери співпраці, взаємодії вчителя й учнів, розвитку соціальної та громадянської компетентності школярів.

Представлено розробки уроків із мультимедійним супроводом та позаурочних справ.

Рекомендовано вчителям української мови і літератури загальноосвітніх навчальних закладів, студентам педагогічних вищих навчальних закладів.

Зданович Валентина Григорівна

**Королівська загальноосвітня школа I-III ступенів
Макарівського району**

Вивчення мистецької спадщини Т.Г.Шевченка: методичні рекомендації з мультимедійними додатками

Матеріали містять рекомендації та поради щодо застосування репродукцій картин Т.Г.Шевченка на уроках української мови і літератури та в позаурочній роботі. Представлено мультимедійні додатки: презентації до уроків, презентації картин, виконаних митцем у різних техніках.

Адресовано вчителям української мови і літератури загальноосвітніх навчальних закладів, методичним працівникам, студентам педагогічних вищих навчальних закладів.

Зленко Любов Миколаївна

**Миронівська загальноосвітня школа I-III ступенів №1
Миронівської районної державної адміністрації**

Українська літературна псевдонімія: програма спеціального курсу для 10 (11) класу філологічного профілю

Мета програми – сприяння усвідомленню учнями особливостей розвитку і визначальних рис української літературної псевдонімії, своєрідності творчого стилю письменників, їхнього національного світобачення.

Організація самостійної роботи за змістом програми сприятиме розвитку інтересу школярів до вивчення й дослідження індивідуальної мовотворчості майстрів художнього слова, забезпечує оптимальну соціальну і творчу самореалізацію особистості.

Адресовано учителям української мови і літератури загальноосвітніх навчальних закладів, заступникам директорів з навчально-виховної роботи.

Кондесюк Т.В. Упровадження інноваційних технологій навчання на уроках української мови і літератури: навчально-методичний посібник. – Біла Церква, 2012. – 130 с.

Розкрито сутність поняття "педагогічна технологія", загальні засади інноваційної діяльності вчителя, узагальнено найбільш поширені у шкільній освіті інноваційні практики для розвитку творчих здібностей учнів. Проаналізовано питання готовності педагога до впровадження інновацій з урахуванням сучасних пріоритетів розвитку освіти.

Матеріал адресовано учителям української мови і літератури загальноосвітніх навчальних закладів, усім, хто цікавиться інноваційними методиками навчання й виховання учнів.

Лисенко Л.Г. Літературний світ Рокитнянщини: навчально-методичний посібник. – Острів, 2013. – 150 с.

Представлено короткі біографічні відомості про письменників рідного краю, тематичний огляд творів, художній аналіз перших літературних спроб юних авторів.

Укладено каталог творів, подано матеріали, які розкривають духовне багатство й велич краю, сприятимуть естетичному й національному вихованню учнів.

Адресовано вчителям української мови і літератури, кївщинознавства загальноосвітнїх навчальних закладїв, учням.

Лїсова Тетяна Вїкторївна

Сквирська загальноосвітня школа I-III ступенїв №1 ім.М.Ольшевського Сквирської районної ради

Уроки лїтератури рїдного краю: методична розробка

Подано конспекти урокїв лїтератури рїдного краю, що включають науковї дослїдження, творчї та igrовї завдання.

У роботї використано матерїали життєвого та творчого шляху сквирян С.А.Музиченко, Л.В.Процюк-Щербатюк.

Посїбник стане в нагодї вчителям української мови та лїтератури, кївщинознавства загальноосвітнїх навчальних закладїв, студентам фїлологїчних факультетїв педагогїчних вищих навчальних закладїв.

Лужанська Галина Володимирївна

Державний навчальний заклад "Бїлоцеркївське професїйно-технїчне училище"

Упровадження интерактивних технологїй навчання на уроках української лїтератури: методична розробка

Презентовано авторську систему роботи з упровадження интерактивного навчання у вивченнї української лїтератури. Представлено розробки навчальних занять з лїтератури в умовах професїйної освїти з застосуванням интерактивних методїв і прийомїв навчання.

Адресовано викладачам української мови і лїтератури закладїв професїйно-технїчної освїти.

Матейчук Олена Володимирївна

Макарївський навчально-виховний комплекс "Загально-освітня школа I-III ступенїв – природничо-математичний лїцей" Макарївського району

Пїдвищення якостї знань учнїв на уроках української мови і лїтератури: методична розробка

Розкрито методичнї аспекти пїдвищення мотивацїї до навчання учнїв, якостї їхнїх навчальних досягнень у процесї вивчення української мови і лїтератури.

Подано систему усних і письмових мовленнєвих завдань, запропоновано нестандартні форми навчальних занять.

Матеріали стануть у нагоді вчителям української мови і літератури загальноосвітніх навчальних закладів.

Миколаєнко Роза Василівна

**Улянівська загальноосвітня школа I-III ступенів
Переяслав-Хмельницької районної державної
адміністрації**

Методичні матеріали до вивчення розділу "Розстріляне відродження" у курсі української літератури в 11 класі: методична розробка

Запропоновано матеріал щодо засвоєння літературно-мистецького руху 20-х – початку 30-х років минулого століття: біографічні дані, тексти художніх творів митців періоду Розстріляного відродження.

Для вчителів української мови і літератури загальноосвітніх навчальних закладів, учнів одинадцятого класу.

Нагорняк Т.О. Дієслово (дидактичний матеріал. 7 клас): посібник. – Баришівка, 2013. – 42 с.

Представлено дидактичні матеріали (словникові та розподільні диктанти, коментоване письмо, дослідження-відновлення, творчі завдання, ігри "Зайве слово" тощо) різного рівня складності для формування комунікативної компетентності учнів у процесі вивчення теми "Дієслово як частина мови: лексичне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль". Для індивідуальної та фронтальної перевірки навчальних досягнень учнів пропонуються тести.

Матеріал стане в нагоді вчителям-словесникам загальноосвітніх навчальних закладів та учням 7-11 класів для вивчення теми.

Остапенко Наталія Олександрівна

Яготинський навчально-виховний комплекс "Спеціалізована школа – загальноосвітня школа I-III ступенів №2" Яготинської районної ради

Катерина Білокур – геніальна художниця: навчальний відеофільм

Розкрито життєвий і творчий шлях відомої української художниці Катерини Білокур. Фільм знято в музеї села Богданівка та Яготинській картинній галереї.

Матеріали покликані розвивати у школярів інтерес до вивчення і збереження історичної та культурної спадщини рідного краю; стануть у нагоді у вивченні літератури рідного краю, художньої культури, курсу "Київщинознавство", проведенні виховних справ тощо.

Адресовано вчителям-предметникам загальноосвітніх навчальних закладів, класним керівникам, педагогам-організаторам, студентам педагогічних вищих навчальних закладів, учням.

Побочій Н.А. Літературне сузір'я Кагарличчини: навчальний наочний посібник. – Бурти, 2012. – 105 с.

У виданні зібрано біографічні відомості про письменників Кагарличчини, їхні творчі досягнення. Матеріал систематизовано за розділами для проведення уроків літератури рідного краю.

Матеріал стане в нагоді вчителям української мови та літератури, київщинознавства загальноосвітніх навчальних закладів, учням.

**Полюлях Раїса Федорівна
Васильківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №9
Васильківської міської ради**

Формування мовних компетентностей учнів у процесі вивчення української мови в школі: методична розробка

Розкрито питання реалізації інноваційних підходів до вивчення української мови у школі. Представлено методичну розробку уроку-дослідження, фрагменти методики створення усних імпровізованих висловлювань у науковому та публіцистичному стилях, тез та розробку інтерактивного уроку-гри.

Зразки учнівських творів, пізнавальних лінгвістичних ігор стануть у нагоді вчителям-словесникам для використання на уроках української мови в загальноосвітніх навчальних закладах.

Ралік Г.В. Позаурочна робота з української мови і літератури. 5-11 класи: методичний посібник. – Володарка, 2012. – 77 с.

До посібника ввійшли сценарії позаурочних заходів із української мови і літератури: брейн-рингу, інтелектуального турніру, конкурсу знавців рідної мови, літературних композицій до днів народження Т.Г.Шевченка, Лесі Українки, літературного вечора-реквієму за творчістю письменника-земляка Антона Михайлевського.

Матеріал стане в нагоді вчителям української мови і літератури загальноосвітніх навчальних закладів, студентам педагогічних вищих навчальних закладів.

Рудницька Олена Анатоліївна
Бучанська загальноосвітня школа I-III ступенів №4
Бучанської міської ради

Розвиток творчої активності учнів у процесі вивчення української мови і літератури: методична розробка

Подано рекомендації щодо розвитку творчої активності учнів у процесі вивчення української літератури. Представлено методичні розробки уроків з теми "Творчість Ліни Костенко. 11 клас" із використанням інтерактивних методів навчання, інших сучасних технологій; мультимедійні презентації до уроків, учнівські творчі роботи; розробки позакласних заходів, фотоматеріали.

Матеріали будуть корисними учителям української мови і літератури загальноосвітніх навчальних закладів, класним керівникам.

Седлецька І.П., Сергійчук І.Г. Літературно-музичне свято у школі: збірник сценаріїв літературно-музичних свят. – Сквиря: Джерело, 2012. – 68 с.

У збірнику вміщено сценарії літературно-музичних свят із мультимедійним супроводом; до видання додається CD-диск.

Рекомендовано вчителям української мови і літератури загальноосвітніх навчальних закладів, педагогам-організаторам, бібліотекарям.

Твардовська Юлія Броніславівна

**Сквирська загальноосвітня школа I-III ступенів №5
Сквирської районної державної адміністрації**

Короткий словник діалектизмів рідного краю: матеріали досвіду

У словнику подано слова-діалектизми, записані у Сквирському районі, та їхні лексичні значення.

Матеріал стане в нагоді вчителям української мови і літератури загальноосвітніх навчальних закладів, мовознавцям, викладачам і студентам педагогічних вищих навчальних закладів.

Томашук Л.І. Планування навчально-методичної роботи шкільного методичного об'єднання вчителів української мови і літератури: методичний посібник. – Біла Церква, 2012. – 52 с.

Висвітлено методичні аспекти організації діяльності шкільного методичного об'єднання вчителів української мови і літератури, зокрема: зразок звіту про діяльність МО за рік, план засідань, пріоритетні напрями роботи об'єднання, зразки оформлення документації ШМО тощо.

Адресовано вчителям української мови і літератури загальноосвітніх навчальних закладів, директорам і заступникам директорів з навчально-виховної роботи, працівникам районних, міських методичних служб, студентам педагогічних вищих навчальних закладів.

Федоренко Світлана Василівна

**Шаліївська загальноосвітня школа I-II ступенів
Сквирського району**

Методичні матеріали до вивчення розділу "Усна народна творчість" на уроках української літератури в 9 класі: методична розробка

Подано конспекти уроків української літератури в 9 класі до вивчення розділу "Усна народна творчість".

Матеріали досвіду роботи можуть використати вчителі-словесники загальноосвітніх навчальних закладів на заняттях з української літератури, в позаурочній роботі, під час проведення виховних справ.

Цимбалюк В.І. Культурологічні етюди: збірник. – Сквиря: Берегиня, 2012. – 41 с.

У виданні вміщено низку культурологічних етюдів, у яких порушено актуальні проблеми розвитку культури та економіки українського суспільства.

Призначено педагогічним працівникам загальноосвітніх навчальних закладів, методистам, студентам, учням та всім, кого цікавлять питання історичного й культурного розвитку української держави.

Чередниченко Зоя Вікторівна
Борівська ЗОШ І-ІІ ступенів Фастівської районної державної адміністрації

Використання краєзнавчих матеріалів на уроках української мови: методична розробка

Представлено краєзнавчий матеріал, що сприяє вихованню в учнів любові до Фастівщини, відповідального гуманного ставлення до природи і праці людей. Подано конспекти уроків, тексти для аудіювання, перекази, диктанти краєзнавчого змісту.

Адресовано вчителям української мови та літератури загальноосвітніх навчальних закладів.

Іноземні мови

Вершута В. В. Крылатый слова звук. Путешествие в страну Фразеологии: учебно-методическое пособие. – Богуслав: РМК, 2012

У виданні систематизовано матеріали з розділу "Фразеологія" з метою ефективної організації роботи на уроках російської мови.

До посібника додано CD-диск із фразеологічним словником, переліком найвідоміших фразеологічних зворотів, крилатих висловів.

Призначено вчителям російської мови загальноосвітніх навчальних закладів.

Дем'яненко О.О. Основи латини: навчально-методичний комплекс для 10 (11) класів соціально-гуманітарного та філологічного напрямів загальноосвітніх навчальних закладів (програма факультативного курсу, навчальний посібник для учнів). – Біла Церква: КОПОПК, 2012

Зміст програми – це базовий лексико-граматичний матеріал із латинської мови в широкому загальнокультурному контексті.

Структура і зміст посібника спрямовані на вивчення основ латини, зокрема – засвоєння латинської фонетики, граматичних норм, здійснення лексико-граматичного аналізу адаптованих латинських текстів. Матеріал подано за розділами й темами, кожна з яких уміщує практичний блок, роботу з латинськими сентенціями та адаптованими текстами. Друга частина видання є хрестоматійною: вміщує адаптовані прозові тексти, оригінальні поетичні твори, а також словник найпоширеніших крилатих висловів.

Схвалено до використання у загальноосвітніх навчальних закладах (протокол комісії з іноземних мов Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України №5 від 24 жовтня 2012 року).

Курс пропонується для забезпечення реалізації варіативної складової для класів філологічного та суспільно-гуманітарного напрямів загальноосвітніх навчальних закладів, ліцеїв, гімназій, коледжів гуманітарного профілю, спеціалізованих шкіл з поглибленим вивчення іноземних мов.

Іванчук Олена Леонідівна

Пилипчанський навчально-виховний комплекс "Загально-освітня школа І-ІІ ступенів – дитячий садок" Баришівської районної ради

Формування комунікативної компетенції учнів у процесі впровадження квест-технології на уроках німецької мови: методична розробка

Подано матеріали для навчання усного і писемного мовлення на основі квест-технологій, що сприяє формуванню в учнів основ дослідницької діяльності, здатності аналізувати і систематизувати отриману інформацію, координувати й оцінювати свою роботу.

Методична розробка буде корисною для вчителів німецької мови загальноосвітніх навчальних закладів, які викладають у школі ІІ та ІІІ ступенів.

Мандровний Олександр Миколайович

Славутицька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №1 Славутицької міської ради

Розвиток теоретичного мислення учнів на уроках російської мови і літератури: матеріали досвіду

Висвітлено проблему розвитку теоретичного та емпіричного мислення учнів 5-7 класів на уроках російської мови і літератури. В основі досвіду – впровадження елементів системи розвивального навчання за Д.Ельконіним і В.Давидовим в умовах традиційного навчання, що дозволяє інтенсифікувати роботу з лінгвістичними та літературознавчими термінами.

Адресована вчителям російської мови і світової літератури загальноосвітніх навчальних закладів.

Пітерська О.В. Формування комунікативної компетенції на уроках російської мови в 6 класі: методичний посібник. – Біла Церква, 2013

Представлено календарно-тематичне планування уроків російської мови в 6 класі загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання, які працюють за програмою І.П.Гудзик та В.О.Корсакової (п'ятий клас – перший рік навчання), а також методичні розробки уроків російської мови за підручником І.П. Гудзик, В.О.Корсакової, мета яких – формування комунікативної компетенції шестикласників.

Форми проведення уроків російської мови базуються на ідеях біологічно адекватної Real-методики, яка передбачає релаксаційно-активні підходи до навчання.

Видання призначене вчителям російської мови загальноосвітніх навчальних закладів.

Світова література

**Ковалик І.М., Гриценко О.Г., Кулачинська В.М.,
Примаченко Р.В., Кирилюк І.В., Могильовцева Л.П., Копач
Т.І., Гривачова А.Б., Кошова Т.М., Фартух Л.А. Методичні
матеріали до уроків світової літератури в 5 класі (з
мультимедійними додатками): навчально-методичний
посібник / за заг. ред. Н.В. Химери. – Біла Церква:
КОПОПК, 2013. – 166 с. + CD-диск: мультимедійні додатки
до уроків**

Зошит практичних завдань зі світової літератури для учнів 5 класу: навчальне видання та CD-диск. – Біла Церква: КОПОПК, 2013. – 85 с. + CD-диск

Комплект зі літератури слугує забезпеченню якісного вивчення предмета у 5 класі та, відповідно, є доповненням до навчальної програми 2012 року видання та основного підручника.

Складається із методичних матеріалів для вчителя (календарно-тематичне та поурочне планування діяльності вчителя), а також робочого зошита учня. Складовою видання є електронні додатки – мультимедійні матеріали, художні тексти, ігрові навчальні завдання, медіапродукція освітнього змісту (зразки екранізацій творів, що вивчаються за програмою).

Адресовано вчителям світової літератури загальноосвітніх навчальних закладів.

Вершута В.В., Костенко Н.Л., Ковтун Л.В. Мистецтво слова, живопису та музики. 6 клас: навчально-методичний комплект. – Богуслав, 2013

У навчально-методичного комплекті – адаптована програма курсу за вибором для учнів 6 класу, методичні матеріали з мультимедійними додатками, спрямовані на розвиток в учнів художньо-творчих здібностей, розширення їхніх знань про світ мистецтва. Зміст комплекту охоплює літературні твори відповідної тематики, а також споріднені музичні й інші художні твори, медійні матеріали.

Запропонований інтегрований матеріал спрямований на опанування мистецькими зразками в їх єдності та взаємозв'язку, забезпечує наступність навчання, реалізацію міжпредметних зв'язків зі світовою літературою, музикою та образотворчим мистецтвом.

Адресовано вчителям української і російської літератури загальноосвітніх навчальних закладів, музичного та образотворчого мистецтва, художньої культури, етики.

Лукіянчук А.А. Бібліотека світової літератури. 5-11 класи: електронна хрестоматія. – Біла Церква, 2012

Електронна хрестоматія вміщує художні тексти, які вивчаються в 5-11 класах відповідно до чинних програм. Подано фото майстрів слова та ілюстративний матеріал до творів.

Рекомендовано вчителям світової літератури загальноосвітніх навчальних закладів, учням.

Майсус Лариса Георгіївна

Миронівський навчально-виховний комплекс Миронівської районної ради

Методичні матеріали для оформлення стендів навчального кабінету світової літератури в загальноосвітніх навчальних закладах: методична розробка

До розробки увійшли методичні рекомендації щодо оформлення сучасного кабінету світової літератури. Представлено зразки оформлення стендів для навчального кабінету світової літератури в навчальному закладі.

Адресовано вчителям світової літератури загальноосвітніх навчальних закладів, заступникам директорів з навчально-виховної роботи.

Мокеєва Л.П., Українець Н.М. Зошит зі світової літератури. 3 клас: робочий зошит / заг. ред. Дем'яненко О.О. – Макарів, 2012

Основне призначення навчального видання – якісна організація роботи молодших школярів на уроках курсу за вибором "Світова література" в 3 класі (автор – Л.І.Харсіка). Робочий зошит учня доповнює навчальний посібник-хрестоматію (укладачі – А.І.Мовчун та Л.І.Харсіка), що сприяє розвитку читацької діяльності школярів у початковій школі.

Представлені у виданні завдання мають ігровий і творчий характер, забезпечують розвиток пізнавальних інтересів, пам'яті, мислення й мовлення юних читачів. Серед них – завдання тестового характеру, що передбачають роботу з ілюстраціями, фото й таблицями; кросворди й ребуси; завдання, виконання яких передбачає роботу з комп'ютером.

Видання призначене для організації роботи учнів третього класу загальноосвітніх навчальних закладів.

Тарасенко Т.А. Поезія – це завжди неповторність, якийсь безсмертний дотик до душі (роздуми про поетичний світ Н.І.Півторацької): методична розробка. – Богуслав, 2012 – 59 с.

Робота є дослідженням творчості Ніни Півторацької-Усенко, письменниці-краянки, члена Національної спілки письменників України, лауреата премії ім. Василя Симоненка.

Адресовано вчителям української і світової літератури загальноосвітніх навчальних закладів, учням.

**Терещенко Людмила Зіновіївна
Богуславська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №3
Богуславської районної ради**

Формування інформаційних компетентностей учителя світової літератури: методичні рекомендації

Запропоновано методичні рекомендації щодо організації роботи із формування інформаційних компетентностей вчителя світової літератури як способу підвищення кваліфікації педагога.

Матеріали досвіду призначені вчителям світової літератури загальноосвітніх навчальних закладів.

Історія та провознавство

Баранова В.А., Бобраніцька Н.В. Вступ до слов'янознавства. 5-6 класи: авторська програма факультативного курсу. – Біла Церква: КОПОПК, 2012. – 44 с.

Програма факультативного курсу передбачає ознайомлення учнів 5-6 класів з історією древніх слов'янських племен, спорідненістю походження слов'ян, появою перших поселень і створенням перших слов'янських держав. Курс розраховано на 2 роки; передбачає вивчення низки оглядових і хрестоматійних тем зі всесвітньої історії та історії України, фольклористики, українознавства, міфології, давньої літератури, релігієзнавства.

Програма адресована вчителям історії України і всесвітньої історії загальноосвітніх навчальних закладів, київцінознавства, українознавства, української літератури.

Баранова В.А., Бобраніцька Н.В. Історія слов'янських держав. 7-9 класи: авторська програма факультативного курсу. – Біла Церква: КОПОПК, 2012. – 68 с.

Програма спрямована на вивчення загальної панорами розвитку і боротьби слов'янських народів за політичне, культурне, релігійне становлення; історії походження давніх слов'ян, аналіз гіпотез про прабатьківщину цих народів; вивчення історичних процесів і механізмів взаємних впливів народів, що зумовили виділення слов'янського етносу як спільноти, яка має спільні історичні, політичні та культурні ознаки.

Факультативний курс охоплює хронологічні межі, починаючи з перших історичних відомостей про слов'ян, із періоду перших державних об'єднань I-VII століття до становлення і розвитку суспільно-політичних відносин південних, західних і східних слов'ян у IX–XIV ст. до нової доби (XVIII – початок XX ст.). Вивчення програми розраховано на 3 роки.

Програма стане в нагоді вчителям історії України та всесвітньої історії загальноосвітніх навчальних закладів, київщинознавства, української літератури.

Варава Ірина Петрівна

**Стрижавська загальноосвітня школа I-III ступенів
Ставищенської районної ради**

**Мотивація як основна умова успішного навчання історії:
методична розробка**

Розкрито умови для розвитку в учнів внутрішніх мотивів до навчання та пізнання історії. Пропоновані розробки навчальних занять демонструють методи і форми мотивації досягнення успіху в навчальній діяльності.

Методична розробка зацікавить творчих учителів історії загальноосвітніх навчальних закладів, які прагнуть ознайомитися із технологією розвитку мотивації до вивчення предмета.

**Мурдід Ольга Олександрівна, Сухенко Володимир
Вікторович**

Згурівська гімназія Згурівської районної ради

З досвіду організації правоосвітньої та правовиховної роботи в загальноосвітньому навчальному закладі: методична розробка

Представлено програму роботи загальноосвітнього навчального закладу із правової освіти та виховання, розкрито засоби її реалізації. Пропонуються навчально-методичні матеріали: рекомендації щодо організації навчальної діяльності учнів, розробки уроків із правознавства, сценарії позаурочних заходів.

Матеріали адресовано вчителям суспільствознавчих предметів загальноосвітніх навчальних закладів.

ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНА ОСВІТА

Математика

Жучкова В.М. Позакласні заходи з математики: посібник. – Буча, 2012. – 175 с.

У посібнику вміщено низку методичних розробок позаурочних заходів із математики. Автором зосереджено увагу на створенні умов для розвитку внутрішніх мотивів до навчання та пізнання історії розвитку математики.

Матеріал стане в нагоді вчителям математики загальноосвітніх навчальних закладів, студентам педагогічних вищих навчальних закладів.

Заболотня Л.В. Розв'язуємо текстові задачі. 5-6 класи: навчально-методичний комплекс. – Біла Церква, 2013

У системі роботи вчителя передбачено застосування математичних тверджень у практичній діяльності та робота із закріплення базових математичних понять.

Видання спрямоване на формування логічного мислення учнів у процесі розв'язування нестандартних завдань.

Рекомендовано вчителям математики загальноосвітніх навчальних закладів.

Шпильова Людмила Петрівна

**Требухівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів
Броварського району**

Математика древня і юна: програма факультативного курсу з історії математики для учнів 11 класу

У програмі передбачено розгляд питань історії розвитку математичної науки від древніх часів до сучасності. До програми додаються методичні розробки практичних занять.

Адресовано вчителям математики загальноосвітніх навчальних закладів.

Економіка

Проценко Інна Вікторівна

Славутицький ліцей Славутицької міської ради

Бізнес-школа: інноваційна програма факультативного курсу для учнів 10-11 класів

Мета програми – підвищення рівня економічних знань учнів старших класів, формування в них підприємницьких компетентностей, які визначають найпоширеніший тип господарювання в ринковій економічній системі.

У програмі передбачено різноманітні форми навчальної діяльності, що сприяють цілеспрямованій і систематичній інтеграції знань різних курсів економічного спрямування. Приділено увагу профорієнтаційній роботі зі старшокласниками.

Адресовано вчителям економіки загальноосвітніх навчальних закладів, заступникам директорів з навчально-виховної роботи.

Інформатика

Белякова І.І., Бодрик О.О., Журибеда О.А. Основи теорії графів: навчально-методичний посібник. – Біла Церква, 2012. – 71 с.

У матеріалах посібника розкрито проблему формування знань учнів про елементи теорії графів. Вміщено програму курсу за вибором "Основи теорії графів" для 9 класу з поглибленим вивченням інформатики, математики, економіки та фізики, класів фізико-математичного та економічного профілю, збірку практичних робіт та електронний посібник.

Рекомендовано вчителям інформатики загальноосвітніх навчальних закладів, учням.

Бодрик О.О., Журибеда О.А. Компетентнісні задачі: навчально-методичний посібник. – Біла Церква, 2012. – 88 с.

Презентовано добірку практичних задач для вивчення текстового редактора WORD, редактора презентацій POWER POINT, електронних таблиць EXCEL та баз даних ACCES, а також комплексні задачі, огляд та розв'язки задач державної підсумкової атестації.

Адресовано вчителям інформатики загальноосвітніх навчальних закладів.

Миколаєнко А.Є., Шевченко А.В. Експрес-контроль: навчальний посібник. – Яготин: ТОВ "Яготинська друкарня", 2012 – 48 с.

У розробці вміщено тести для контролю та самоконтролю рівня навчальних досягнень учнів з інформатики.

Видання призначене вчителям інформатики загальноосвітніх навчальних закладів.

Кривошея Л.В., Ошийко Т.М. Проект 100 відсотків ІКТ. І етап "ІКТ для себе": методичний збірник. – Хотів, 2012. – Частина I-II. – 79 с.

У посібнику представлено матеріали проекту – методичні розробки навчальних занять, приклади творчих завдань, проекти учителів-предметників.

Адресовано вчителям інформатики загальноосвітніх навчальних закладів, учителям-предметникам, керівникам навчальних закладів.

Букач А.В. Використання соціальних сервісів Веб 2.0 у професійній діяльності методиста: методичний посібник. – Біла Церква: НМЦ, 2012. – 78 с.

Матеріали збірника розкривають питання організації та підвищення ефективності методичної роботи за допомогою сервісів Веб 2.0, сприяють зростанню якості навчання, інтерактивності та результативності занять.

Адресовано методистам районних, міських методичних кабінетів, центрів, науково-методичних центрів, заступникам директорів загальноосвітніх навчальних закладів з навчально-

виховної роботи, керівникам міських (районних) професійних об'єднань учителів.

Бурима Тетяна Ярославівна
Бучанська Українська гімназія

Різновиди контролю на уроках інформатики: методична розробка

У розробці вміщено практичні та самостійні роботи, тести для контролю та самоконтролю рівня навчальних досягнень учнів з інформатики.

Матеріали досвіду призначено вчителям інформатики загальноосвітніх навчальних закладів.

Коваленко Н.М. Практичні роботи з інформатики за Microsoft Excel: навчально-методичний посібник. – Макарів, 2013. – 67 с.

Матеріали посібника забезпечують ефективне виконання програми з інформатики профільної школи у вивченні теми "Електронні таблиці". Кожне заняття містить практичний блок, завдання для самоконтролю, виконання яких допоможе оволодіти знаннями і навичками роботи у програмі Microsoft Office Excel.

Видання призначене вчителям інформатики загальноосвітніх навчальних закладів.

Кожем'яко С.А. Інформатика +... (реалізація міжпредметних зв'язків у вивченні інформатики): навчально-методичний посібник. – Буча, 2012. – 60 с.

Узагальнено основні принципи й підходи до використання педагогічних програмних засобів і застосування дидактичних методів навчання в реалізації міжпредметних зв'язків у навчально-виховному процесі.

Представлена методична розробка має практичну частину з описом технології реалізації і становить інтерес для вчителів-предметників загальноосвітніх навчальних закладів.

Остапеч В.С. Сучасний урок інформатики: за матеріалами роботи слухачів обласної школи передового педагогічного досвіду В.С.Остапця: методичний посібник / упор.

В.С.Остапець, В.А.Федорчук, М.П.Гончарук / за заг. ред. Н.І.Клокар. – Біла Церква: КОПОПК, 2012

У посібнику розкрито питання вдосконалення методики проведення урочної та позаурочної роботи з інформатики в умовах інтенсивного впровадження інформаційно-комп'ютерних технологій та інтерактивних технологій навчання. Подано розробки сучасних електронних дидактичних засобів навчання з основ інформатики у середовищі Microsoft Office; описано методики інтеграції індивідуальних та інтерактивних методів навчання у процесі викладання інформатики.

Видання стане в нагоді вчителям інформатики загальноосвітніх навчальних закладів.

Ткаченко Марина Миколаївна
Таращанська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №2
Таращанської районної ради

Упровадження інтерактивних навчальних технологій як засобу активізації процесу навчання: методична розробка

Уміщено рекомендації щодо підготовки та проведення уроків інформатики з використанням інтерактивних методик навчання.

У матеріалах досвіду обґрунтовано застосування певних методик інтерактивного навчання на уроках різних типів, запропоновано методичні розробки уроків із використанням мультимедійних презентацій, тестів.

Адресовано вчителям інформатики загальноосвітніх навчальних закладів та вчителям-предметникам.

Географія

Кривульська Л.О. Географічні диктанти: збірник. – Іванків, 2012. – 38 с.

У збірнику представлено географічні диктанти з курсу "Соціально-економічна географія світу" (10 клас) відповідно до програми для загальноосвітніх навчальних закладів "Географія. 10 клас. Рівень стандарту, академічний".

Матеріали збірника можуть бути використані на різних етапах уроку (до кожної теми запропоновано диктант та відповіді до нього) та для здійснення контролю рівня навчальних досягнень учнів як в усній, так і в письмовій формах.

Збірник стане в нагоді вчителям географії загальноосвітніх навчальних закладів та учням десятого класу.

Леонова Людмила Миколаївна

Славутицький ліцей Славутицької міської ради

Географічні диктанти для поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів у процесі вивчення географії: методична розробка

Представлено цифрові географічні диктанти з курсів "Географія України" (8-9 класи) та "Соціально-економічна географія світу" (10 клас), спрямовані на створення ефективної системи моніторингу навчальних досягнень учнів в умовах дефіциту часу та активізації роботи педагога під час підготовки школярів до олімпіад, державної підсумкової атестації та зовнішнього незалежного оцінювання з географії. Кожен варіант складається із 24 завдань; до них подано відповіді.

Адресовано вчителям географії загальноосвітніх навчальних закладів та учням 8-10 класів.

Київщинознавство

Вітюк Наталія Сергіївна

Білоцерківська спеціалізована школа I-III ступенів №12 з поглибленим вивченням інформаційних технологій Білоцерківської міської ради

Упровадження інформаційно-комунікативних технологій у роботі шкільного музею: методична розробка

Представлено авторську методичну систему розвитку музейної справи в умовах загальноосвітнього навчального закладу (два роки навчання). Визначено пріоритетні форми роботи музею в контексті патріотичного виховання школярів.

У матеріалах досвіду – навчальна програма пошуково-краєзнавчого гуртка, методичні розробки виховних справ із використанням інформаційно-комунікативних технологій; розробки теоретичних і практичних занять, які сприяють активній участі учнів у пошуково-краєзнавчій роботі, вивченню історичного минулого рідного краю, відродженню та збереженню героїчних сторінок малої батьківщини.

Адресовано музейним працівникам загальноосвітніх навчальних закладів, керівникам гуртків краєзнавства.

Гудима В.М. Київщинознавство: електронний навчально-методичний комплекс для загальноосвітніх навчальних закладів. – Біла Церква: КОПОПК, 2012

Комплекс призначений систематизувати та поглибити знання учнів із курсу "Київщинознавство". Це дидактична система, що забезпечує реалізацію цілісної технології поглибленого вивчення рідного краю на основі інформаційної складової процесу навчання, представлений у педагогічному програмному продукті.

Навчальний матеріал розподілено за розділами: природа, розвиток історичних подій, населення, господарство, освіта, наука, література Київщини.

До складу ЕНМК входять інтерактивні географічні карти, відеофільм, різнорівневі тестові завдання з можливістю перевірки відповідей учнів.

Видання призначене вчителям київщинознавства загальноосвітніх навчальних закладів.

Марченко Наталія Іванівна

Красятицьке навчально-виховне об'єднання "Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад" Поліської районної державної адміністрації

Пошукової та науково-дослідницька робота з історичного і географічного краєзнавства у вихованні в учнів глибокої поваги до малої Батьківщини: методична розробка

Розглянуто питання організації пошукової та науково-дослідницької роботи у процесі вивчення курсу київщинознавства та позаурочної роботи. Представлено методику проведення тижня київщинознавства, методичну розробку уроку-екскурсії у шкільний музей, сценарій свята "Київщині-80".

Для вчителів київщинознавства загальноосвітніх навчальних закладів, заступників директорів з навчально-виховної роботи.

Хімія

Біла Тетяна Василівна

Гнідинська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів ім. Петра Яцика Бориспільської міської ради

Хімія та сільське господарство: програма факультативного курсу

Представлена авторська програма розроблена з метою змістового наповнення варіативної складової навчальних планів освітньої галузі "Природознавство".

Програма розрахована на 17 годин; включає теоретичну і практичну частини і пропонується для вивчення учнями 10 класів загальноосвітніх навчальних закладів сільського регіону.

Запропоновано орієнтовне календарно-тематичне планування курсу та інструктивні картки для проведення практичних робіт. Надано перелік літератури для вчителя й учнів, що дозволить якісно опанувати запропонований курс.

Адресовано вчителям хімії загальноосвітніх навчальних закладів.

Залецька О.В. Розчини: навчально-методичний посібник для вчителів хімії загальноосвітніх навчальних закладів. – Біла Церква, 2012. – 72 с.

У навчально-методичному посібнику вміщено методичні рекомендації щодо підготовки та проведення уроків хімії з теми "Розчини" у 9 класах загальноосвітніх навчальних закладів із поглибленим вивченням предмета.

У виданні подано методичні розробки уроків із застосуванням методик активного й інтерактивного навчання та використанням засобів інформаційно-комунікаційних технологій.

Запропоновано різноманітні типи задач із теми з алгоритмами розв'язування та багатоваріантними розв'язками, а також технологічну картку до домашнього експерименту "Вирощування кристалів".

Рекомендовано вчителям хімії загальноосвітніх навчальних закладів.

Харченко І.В. Використання елементів інтерактивних технологій у процесі викладання хімії: навчально-методичний посібник. – Богуслав, 2012. – 94 с.

Розроблено рекомендації щодо підготовки та проведення уроків хімії із використанням інтерактивних методик у 7-11 класах загальноосвітніх навчальних закладів.

Обґрунтовано застосування окремих методик інтерактивного навчання на уроках різних типів з метою формування предметних і ключових компетентностей учнів.

Запропоновано методичні розробки уроків із використанням мультимедійних презентацій, дидактичних ігор, тестових завдань.

Адресовано вчителям хімії загальноосвітніх навчальних закладів.

Харченко Юрій Володимирович

**Пустовітська загальноосвітня школа I-III ступенів
Миронівської районної державної адміністрації**

Інтерактивні технології навчання на уроках біології та хімії: методична розробка

У досвіді роботи обґрунтовано впровадження інтерактивних методик навчання у вивченні біології та хімії, їх переваги порівняно з репродуктивними методиками. Подано методичні розробки навчальних занять, приклади творчих завдань та учнівських проектів.

Матеріали досвіду стануть у нагоді вчителям хімії та біології загальноосвітніх навчальних закладів.

Фізика

**Бондаренко О.В. Фізика. Лабораторні роботи. 7 клас:
зошит. – Біла Церква, 2013**

У зошиті представлено розробки лабораторних робіт відповідно до чинної навчальної програми з фізики. Після кожної роботи пропонуються контрольні запитання, відповіді з метою перевірки ступеня сформованості практичних навичок в учнів. Завдання домашнього експерименту допомагають самореалізації семикласників та закріпленню навичок, набутих під час уроку.

Адресовано вчителям фізики загальноосвітніх навчальних закладів.

**Синиця П.П. Олімпіадні задачі з фізики. 7-9 класи:
практикум. – Вишгород, 2012**

У посібнику презентовано методику навчання учнів розв'язування олімпіадних задач. Матеріал розподілено за

темами, кожна з яких містить добірку задач; до деяких із них подано розв'язки.

Посібник адресовано учителям фізики загальноосвітніх навчальних закладів та учням 7-9 класів.

Біологія та основи здоров'я

Бортник Ніна Іванівна

Щасливський навчально-виховний комплекс Бориспільської районної ради

Оптимізація форм і методів виховання культури безпеки школярів у практиці викладання основ здоров'я: методична розробка

Розкрито методику формування життєвих навичок безпечної поведінки в побуті; представлено систему занять з теми "Безпека щоденного життя".

Адресовано вчителям основ здоров'я загальноосвітніх навчальних закладів.

Заципанюк Лідія Василівна

Семиполківський навчально-виховний комплекс "Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад" Броварського району

Формування екологічної культури особистості в позаурочній роботі з біології: методична розробка

Представлено цікаві за змістом матеріали для формування екологічної культури школярів. Презентовано модель ефективної позаурочної роботи з екологічного виховання в навчальному закладі.

Матеріали досвіду призначено вчителям екології, біології, географії загальноосвітніх навчальних закладів.

Подобєд Юлія Леонтіївна

Кіровська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Бориспільської районної ради

Формування навичок самонавчання і самоосвіти на уроках біології: методична розробка

У матеріалах досвіду подано методику формування в учнів навичок самонавчання і самоосвіти на уроках біології.

Рекомендовано вчителям біології загальноосвітніх навчальних закладів.

Степанов Степан Олексійович

**Богуславська загальноосвітня школа I-III ступенів №2
Богуславської районної ради**

**Розвиток творчої особистості на заняттях біології:
методична розробка**

Запропоновано методiku розвитку мислення і креативності учня на основі формування умінь розв'язування нестандартних і творчих завдань.

Обґрунтовано впровадження в навчально-виховний процес інформаційно-комунікаційних технологій та методик особистісно зорієнтованого навчання.

Адресовано вчителям біології загальноосвітніх навчальних закладів.

ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНА ОСВІТА

Власова В.Г. Образотворче мистецтво. 6 клас: електронний посібник. – Фастів, 2013

Зміст посібника укладено відповідно до нового Державного стандарту освіти та програми з предмета. Мета курсу "Образотворче мистецтво" – удосконалення теоретичної підготовки школярів. Методи і форми роботи, що застосовуються, підвищують мотивацію до навчання, його ефективність, сприяють оволодінню школярами новими прийомами і техніками. У матеріалах представлено тести для оцінювання навчальних досягнень учнів.

Адресовано вчителям образотворчого мистецтва загальноосвітніх навчальних закладів, художньої культури, педагогам, які викладають інтегрований курс "Мистецтво", та учням.

Дубровіна І.В. Організація свят та розваг у дошкільних навчальних закладах: навчально-методичний посібник. – Біла Церква: КОПОПК, 2012. – 164 с.

Представлено авторський цикл сценаріїв і розваг, розроблених з урахуванням вікових особливостей дітей

дошкільного віку. Матеріали структуровано за порами року. До розробок подано музичні додатки та методичні рекомендації щодо використання музично-ритмічних рухів; стануть у нагоді для розкриття і розвитку творчих здібностей вихованців ДНЗ, сприятимуть реалізації сфери "Культура" Базової програми розвитку дитини дошкільного віку "Я у Світі".

Посібник рекомендовано музичним керівникам дошкільних навчальних закладів, вихователям, методистам та спеціалістам мистецького циклу.

Древецький Анатолій Анатолійович **Фастівська школа народної майстерності Фастівської міської ради**

Орнамент – головний характерний елемент народного декоративно-прикладного ужиткового мистецтва в гончарстві, народній керамічній іграшці та декоративній скульптурі: методична розробка

Розкрито систему роботи із формування художньо-естетичної культури школярів засобами декоративно-ужиткового мистецтва, мета якої – підвищення рівня знань учнів із теорії композиції. У змісті розкрито сутність орнаменту, його види та місце в українському народному декоративно-ужитковому мистецтві.

Рекомендовано педагогічним працівникам позашкільних та загальноосвітніх навчальних закладів.

Колісніченко В.М. З любов'ю до України: збірка пісень. – Іванків: 2013

Наповнення авторської збірки пісень для дітей та юнацтва "З любов'ю до України" відповідає віковим особливостям та виконавським можливостям дитячого вокального колективу, що дає змогу використовувати запропоновані твори для виконання шкільним хором або вокальним ансамблем з метою розширення репертуару та збагачення палітри дитячої пісенної творчості.

Адресовано вчителям музичного мистецтва загальноосвітніх навчальних закладів, керівникам вокально-хорових гуртків позашкільних навчальних закладів.

Логімахова Оксана Анатоліївна

Сорокотязьке навчально-виховне об'єднання "Загально-освітня школа І-ІІ ступенів – дитячий садок" Білоцерківської районної державної адміністрації

Упровадження інноваційних технологій на уроках музичного мистецтва в загальноосвітніх навчальних закладах: методична розробка

Розкрито особливості впровадження інноваційних художньо-педагогічних технологій у процес вивчення музичного мистецтва. Визначено умови ефективної організації уроків та позаурочної діяльності з використанням цих технологій; розроблено методичні рекомендації щодо їх практичної реалізації.

Матеріали досвіду стануть у нагоді вчителям музичного мистецтва загальноосвітніх навчальних закладів.

ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ

Руда Н.Ф., Лазуткіна А.В., Худик Н.В., Дубіль Л.В. Навчальні матеріали до викладання варіативної складової навчальної програми предмета "Трудове навчання (обслуговуючі види праці)": збірник / упор. Філоненко Г.В., Ткач Т.І. – Вишгород: РМК, 2012. – Частина 1. – 139 с.

У посібнику вміщено матеріали до модулів варіативної складової чинної навчальної програми із трудового навчання (обслуговуючі види праці). Систематизовано зміст і методику навчання предмета кращими вчителями Київщини.

Видання рекомендовано вчителям трудового навчання загальноосвітніх навчальних закладів, керівникам гуртків відповідних напрямів.

Махновець І.В., Терещенко А.О. Навчальні матеріали до викладання варіативної складової навчальної програми предмета "Трудове навчання (технічні види праці)": збірник / упор. Філоненко Г.В., Ткач Т.І. – Вишгород: РМК, 2012. – Частина 2. – 271 с.

Видання є збірником матеріалів до модулів варіативної складової чинної навчальної програми із трудового навчання (технічні види праці), укладених педагогами. Представлено

кращий досвід організації навчання предмета педагогами області.

Видання адресовано вчителям трудового навчання загальноосвітніх навчальних закладів, керівникам гуртків відповідних напрямів.

Білоус О.П. Проектування та виготовлення плечових виробів: практичний посібник. – Яготин, 2012. – 91 с.

Представлено практичні матеріали до вивчення варіативних модулів "Технологія конструювання та моделювання жіночого одягу", "Технологія пошиття швейних виробів", "Технологія конструювання та моделювання швейних виробів".

Запропоновано добірку матеріалів: теоретичну частину, таблиці, креслення, інструктивні картки як узагальнення досвіду автора в галузі швейного виробництва.

Адресовано вчителям технологій загальноосвітніх навчальних закладів та учням 10-11 класів.

Бортницька Л.М. Вчимося вишивати стрічками (методичні матеріали до варіативного модуля для 10-11 класів "Технологія вишивання шовковими стрічками"): методичний посібник. – Васильків, 2013. – 57 с.

У посібнику подано методичні матеріали до вивчення варіативного модуля "Технологія вишивання шовковими стрічками. 10-11 класи". Матеріали орієнтовано на розвиток художньо-творчих здібностей школярів.

Зміст видання сприяє оптимальному оволодінню технікою вишивання стрічками.

Матеріали стануть у нагоді вчителям трудового навчання загальноосвітніх навчальних закладів, учням, усім бажаючим.

Волочай С.В. Технологія вишивання шовковими стрічками. Технології. 10-11 класи: навчальний посібник. – Іванків, 2012. – 111 с.

Подано матеріал, зміст якого відповідає навчальній програмі для загальноосвітніх навчальних закладів "Технології. 10-11 класи", варіативному модулю "Технологія вишивання шовковим стрічками".

Представлено основні теоретичні відомості з теми, інструктивні картки, що містять відомості про шви, їх застосування й техніку виконання, схеми для виконання практичних робіт, моделі-аналоги виробів. До посібника додано диск із презентацією до вступного уроку з теми та відеоуроки.

Адресовано вчителям трудового навчання загальноосвітніх навчальних закладів.

Корженко Валентина Анатоліївна
Насташівська загальноосвітня школа I-III ступенів
Рокитнянської районної державної адміністрації

Технологія приготування українських народних страв: програма варіативного модуля до навчальної програми "Технології. 10-11 класи" для загальноосвітніх навчальних закладів.

Навчальні матеріали до проведення занять із варіативного модуля "Технологія приготування українських народних страв"

Обґрунтовано актуальність програми, подано стислу характеристику використаних дидактичних засобів, рекомендації щодо їх використання у процесі вивчення курсу.

У додатках до програми автором пропонуються навчально-довідкові матеріали, мета яких – досягнення високого рівня результативності навчального процесу, оптимальне засвоєння теоретичної частини, підвищення ефективності пошукової та дослідницької діяльності учнів у виконанні творчих проєктів.

Адресовано вчителям трудового навчання загальноосвітніх навчальних закладів.

Мікніс А.С. Навчально-практичні матеріали до викладання варіативного модуля "Технологія виготовлення м'якої іграшки" (5-6 класи): методичний посібник. – Біла Церква, 2012. – 26 с.

У виданні подано орієнтовне тематичне планування, теоретичні матеріали та технологічні картки виготовлення виробів, які можна використовувати як об'єкти праці на уроках у 5-6 класах під час вивчення варіативного модуля "Технологія виготовлення м'якої іграшки".

До технологічного опису кожного виробу входить також перелік необхідних інструментів та матеріалів, ескізи малюнки і креслення, рекомендовані види оздоблень.

Навчально-практичні матеріали стануть у нагоді вчителям трудового навчання загальноосвітніх навчальних закладів та педагогам, які працюють з учнями молодшого та середнього шкільного віку.

Миколаєнко А.Є. Кросворди для учнів 5-9 класів: збірник. – Яготин, 2012. – 34 с.

Запропоновано завдання для контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів із трудового навчання, удосконалення якості навчання.

Адресовано вчителям трудового навчання загальноосвітніх навчальних закладів, учням.

Миколаєнко А.Є. Технологія обробки тонкого листового металу: навчальний посібник. – Яготин, 2012. – 44 с.

У посібнику розкрито питання особливостей тонкого листового металу, підготовки інструментів до роботи з ним, технологію обробки та правила безпеки життєдіяльності. Запропоновано кросворди, тести, технологічні картки, приклад творчого проекту з теми.

Видання призначене вчителям трудового навчання загальноосвітніх навчальних закладів та учням 5-6 класів у процесі підготовки проектів та під час вивчення варіативного модуля "Технологія обробки тонкого листового металу".

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА

Горобець Світлана Олександрівна, Шевчун Олена Олександрівна

Сквирська загальноосвітня школа I-III ступенів № 2

Загальнофізична підготовка: навчальна програма гуртка для учнів 5-7 класів загальноосвітнього навчального закладу

Програма гуртка спрямована на зміцнення здоров'я учнів, розвиток їхніх фізичних якостей в умовах загальноосвітнього навчального закладу. Запропонована програма складена з

урахуванням вікових і психофізичних особливостей розвитку школярів, базується на принципах систематичності, послідовності, особистісно зорієнтованому підході та передбачає досягнення відповідних результатів.

Адресовано вчителям фізичної культури загальноосвітніх навчальних закладів.

Щуревський Олег Миколайович

**Сквирська загальноосвітня школа I-III ступенів №2
Сквирської районної державної адміністрації**

**Влучний стрілець: інноваційна програма гуртка для учнів
7-11 класів**

Метою програми є опанування основ стрілецької справи, виконання практичних вправ зі стрільби із пневматичної гвинтівки. Подано також орієнтовний тематичний план стрілецького гуртка.

Рекомендовано керівникам гуртків військово-спортивного спрямування загальноосвітніх навчальних закладів, вчителям предмета "Захист Вітчизни".

ВИХОВНА РОБОТА

Заїка Наталія Олександрівна

**Славутицька загальноосвітня школа I-III ступенів №3
Славутицької міської ради**

**Бути серед людей людиною: програма виховної роботи
для учнів 5-9 класів**

У змісті програми передбачено всебічне вивчення особистості, упровадження системи виховних справ, спрямованих на формування життєвих компетенцій засобами активного змістовного дозвілля учнів.

Програму структуровано за змістом діяльності. Подано словник основних термінів і понять превентивного виховання, добірку висловів та афоризмів.

Адресовано заступникам директорів загальноосвітніх навчальних закладів з виховної роботи, педагогам-організаторам, класним керівникам, вихователям.

Снігур Тетяна Олександрівна

Боярська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №3 Києво-Святошинської районної державної адміністрації

Від спалаху мрії до феєрверку звершень: програма виховної роботи для учнів 10-11 класів

Мета програми – розвиток самосвідомості учня, пізнання свого "Я", формування власної системи ціннісних ставлень і здатності реалізувати себе в усіх сферах життєдіяльності. Концептуальні кроки реалізації програми – "Я формуюсь", "Я визначаюсь", "Я стверджуюсь" та "Я самореалізуюсь".

Рекомендовано заступникам директорів загальноосвітніх навчальних закладів з виховної роботи, класним керівникам, вихователям.

Солоденко Лариса Іванівна

Білоцерківська гімназія № 2 Білоцерківської міської ради

Золоті зерна істини: програма виховної роботи для учнів 5-9 класів

В основу програми покладено педагогічні ідеї В.Сухомлинського – формування моральності, людяності та доброзичливості учнів як основних загальнолюдських цінностей.

Тематику виховних справ спрямовано на забезпечення особистісного зростання учнів, засвоєння ними етичних знань, відродження родинних традицій, формування ціннісного ставлення до здоров'я, навколишнього середовища, національних святинь.

Рекомендовано заступникам директорів загальноосвітніх навчальних закладів з виховної роботи, класним керівникам, вихователям.

Кудько Н.Г., Микитюк Л.В. Розвиток системи національно-патріотичного виховання учнів у загальноосвітньому навчальному закладі: навчальний посібник. – Біла Церква: КОПОПК, 2013. – 166 с.

Розкрито досвід роботи обласного опорного закладу освіти з питання національно-патріотичного виховання учнівської молоді.

Представлено методичні рекомендації щодо застосування ефективних методів і форм роботи з учнями, взаємодії учнів,

вчителів та батьків у патріотично спрямованій діяльності. Запропоновано сценарії виховних справ, орієнтовані на формування ціннісного ставлення до суспільства й держави, історії родоvodu, культури та побуту українського народу.

Видання призначене для заступників директорів загальноосвітніх навчальних закладів з виховної роботи, педагогів-організаторів, класних керівників, вихователів.

Кидиба Богдана Анатоліївна

**Славутицька загальноосвітня школа I-III ступенів №4
Славутицької міської ради**

**Упровадження кодексу етики, честі, порядності, добросовісного та ефективного управління Славутицької територіальної громади в учнівському середовищі Славутицької загальноосвітньої школи I-III ступенів №4:
методична розробка**

Представлено матеріали з досвіду впровадження у навчально-виховний процес навчального закладу Кодексу етики, честі та порядності.

Розкрито теоретичні та практичні аспекти формування морально-духовних цінностей особистості, систему роботи із формування в молоді морально-ціннісного ставлення до себе, людей, навколишнього середовища.

Адресовано заступникам директорів загальноосвітніх навчальних закладів з виховної роботи, педагогам-організаторам, класним керівникам, координаторам учнівського самоврядування.

Коренюк Світлана Анатоліївна

Богуславська спеціалізована школа №1 – загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів з поглибленим вивченням окремих предметів Богуславської районної ради

Від зернини – до людини: програма виховної роботи для учнів 1-4 класів

У змісті програми передбачено залучення учнів до різних форм оздоровчої, творчої та суспільно корисної діяльності.

Програма реалізується у процесі вивчення навчальних предметів (читання, основи здоров'я, музика, краєзнавство, курс "Я і Україна") та в позаурочній і позакласній діяльності.

Матеріали призначені для використання заступниками директорів загальноосвітніх навчальних закладів з виховної роботи, педагогами-організаторами, вчителями початкових класів, вихователями.

Левко Валентини Миколаївни
Миронівський навчально-виховний комплекс Миронівської районної ради

Паростки особистості майбутнього: програма виховної роботи для учнів 8-9 класів

Метою програми є формування морально-духовної та життєво компетентної особистості, яка успішно самореалізується в соціумі як громадянин, сім'янин, професіонал.

У програмі передбачено застосування активних методів і форм роботи: презентацій, тренінгів, акцій, фоторепортажів, естафет, етнографічних дійств. Розкрито сутність основних морально-етичних понять, дібрано афоризми та народну мудрість із запропонованої теми.

Рекомендовано заступникам директорів загальноосвітніх навчальних закладів з виховної роботи, класним керівникам, вихователям.

Майсак М.О., Парфенович Н.О. Традиційні свята школи: збірник сценаріїв виховних справ. – Яготин: Яготинський НВК, 2013

Представлено матеріали для проведення традиційних загальношкільних свят. Запропоновано сценарії виховних справ, зорієнтовані на формування в учнів ціннісного ставлення до себе та людей, суспільства і держави, праці й мистецтва.

Рекомендовано заступникам директорів загальноосвітніх навчальних закладів з виховної роботи, педагогам-організаторам, класним керівникам, вихователям.

Мотижен Світлана Василівна
Білоцерківський економіко-правовий ліцей Білоцерківської міської ради

Гармонія в собі – гармонія в суспільстві: програма виховної роботи для учнів 10-11 класів

Програму розроблено для залучення старшокласників до різних видів творчості, пізнавальної та організаторської діяльності, забезпечення їхнього особистісного зростання, формування стійкої позиції до негативних впливів соціального оточення.

Засвоєння кожного розділу виховної діяльності передбачає застосування інтерактивних методів навчання та форм роботи: рольових ігор, конкурсів, тренінгів, вікторин, диспутів, мульти- та монопроектів, акцій, Інтернет-подорожей, екскурсій, пошукових експедицій тощо.

Матеріали призначено для заступників директорів загальноосвітніх навчальних закладів з виховної роботи, вчителів початкових класів, педагогів-організаторів, вихователів.

Моцак Оксана Степанівна
Яготинська спеціалізована школа I-III ступенів №3
Яготинської районної ради

Красному роду нема переводу: програма виховної роботи для учнів 10-11 класів

Формування в підлітків ціннісного ставлення до здоров'я, моральних і культурних цінностей української нації, усвідомлення своїх прав, свобод, обов'язків, створення позитивного іміджу інституту сім'ї – мета програми.

Тематика виховних справ спрямована на формування моральних якостей, ціннісного ставлення до здорового способу життя, здатностей гармонійних взаємин з людьми, розуміння й усвідомлення сутності понять "реліквія", "сім'я", "гендерні ролі", "репродуктивне здоров'я", "статеве виховання".

Адресовано заступникам директорів загальноосвітніх навчальних закладів з виховної роботи, педагогам-організаторам, класним керівникам, вихователям.

Фарина Світлана Степанівна
Бориспільська загальноосвітня школа I-III ступенів №6
Бориспільської міської ради

Розвиток креативних здібностей учнів засобами естетичного виховання: методична розробка

Розкрито систему роботи педагога-організатора з розвитку креативних здібностей особистості засобами естетичного виховання. Обґрунтовано умови розвитку творчих здібностей особистості. Вміщено методичні рекомендації щодо розвитку креативного мислення, виявлення творчої ініціативи; сценарії виховних справ, конкурсно-розважальних програм естетичного спрямування.

Рекомендовано заступникам директорів загальноосвітніх навчальних закладів з виховної роботи, педагогам-організаторам, класним керівникам і вихователям.

Шкредова Оксана Леонідівна
Білоцерківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №7
Білоцерківської міської ради

Джерела толерантності: програма виховної роботи для учнів 8-9 класів

Програму розроблено з урахуванням віросповідання дітей і членів їхніх сімей, ментальності, національних інтересів, традицій.

Завданнями програми є сприяння максимальному саморозвитку, самореалізації кожного учня, адаптації представників національних меншин в українському суспільстві; виховання поваги, толерантного ставлення до культурної спадщини, віросповідання, національних традицій інших народів.

Рекомендовано заступникам директорів загальноосвітніх навчальних закладів з виховної роботи, класним керівникам, вихователям.

Шубко Інна Василівна, Нагородна Тетяна Володимирівна,
Іванишин Мирослава Петрівна Вишгородська районна
гімназія "Інтелект" Вишгородської районної державної
адміністрації

Здоров'я дитини – здоров'я нації (збірник практичних
порад): методична розробка

Уміщено матеріали за результатами роботи обласного опорного закладу освіти з питання впровадження здоров'я-збережувальних технологій.

Представлено виступи освітян на засіданнях педагогічних рад, батьківських зборах; розробки виховних справ, годин

спілкування, тренінгів, спрямованих на формування здорового способу життя, профілактику тютюнокуріння, алкоголізму, наркоманії, СНІДу та запобігання насильству.

Адресовано заступникам директорів загальноосвітніх навчальних закладів з виховної роботи, педагогам-організаторам, класним керівникам, вихователям.

ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА, СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

**Яковець Вікторія Миколаївна, Складна Ірина Василівна
Яготинська спеціалізована школа I-III ступенів №3
Яготинської районної ради Київської області**

Сімейні цінності: програма просвітницької психолого-педагогічної діяльності з батьківської громадою

Мета програми – формування психолого-педагогічної компетентності батьків. Передбачено використання різних методів і форм роботи з батьками: бесід, лекцій, тренінгових занять, психологічних практикумів.

До змісту програми включено діагностичний блок, у якому подано тести, анкетування, опитування.

Адресовано класним керівникам, працівникам психологічної служби загальноосвітніх навчальних закладів, педагогічним працівникам.

**Кахерська Тамара Євгенівна
Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №5
"Джерельце" відділу освіти виконавчого комітету
Славутицької міської ради**

**Психологічні особливості ігрової діяльності
дошкільників, схильних до агресивної поведінки: методична
розробка**

Здійснено теоретичний аналіз феномена агресивної поведінки дітей дошкільного віку, особливостей їхньої ігрової діяльності; визначено причини агресивної поведінки дітей дошкільного віку. Вміщено результати дослідження особливостей ігрової діяльності дітей, схильних до агресії. Подано методичні рекомендації щодо корекції агресивної поведінки, розвитку ігрової діяльності дошкільників.

Рекомендовано практичним психологам, соціальним педагогам, вихователям дошкільних навчальних закладів.

Нестеренко Олена Іванівна

**Українська загальноосвітня школа I-III ступенів №2
Обухівського району**

Психологічний супровід розвитку учня на різних вікових етапах: методична розробка

У розробці описано напрями та зміст роботи практичного психолога з дітьми, які мають особливі освітні потреби, тобто яким рекомендоване навчання за індивідуальною програмою. Застосування матеріалів досвіду роботи сприятиме прискоренню темпу розвитку когнітивних процесів відповідної категорії дітей та створенню передумов їхнього повернення до навчання в учнівському колективі.

Уміщено корекційно-розвивальну програму, яка складається з діагностичного, основного (реконструктивно-формуального) та рефлексивного блоків. Кожне заняття містить вправи для розвитку дрібної моторики руки, уваги, пам'яті, логічного мислення.

Матеріали досвіду призначено практичним психологам загальноосвітніх навчальних закладів.

Петушкова Л.А. Психологічний супровід навчально-виховного процесу дошкільних навчальних закладів: вісник психологічної служби Київщини. Випуск 5 / авторів-укладачі: А.В.Аносова, Н.А.Максимова, Л.А.Петушкова / за ред. Н.І.Клокар. – Біла Церква: КОПОПК, 2012. – 208 с.

У посібнику представлено досвід роботи працівників психологічної служби системи освіти Київської області з питань організації і змісту психологічного супроводу навчально-виховного процесу дошкільного навчального закладу. Описано закономірності психічного розвитку дітей дошкільного віку, подано методичні рекомендації щодо організації та змісту роботи практичного психолога дошкільного навчального закладу, використання карток індивідуального супроводу дитини в дошкільних навчальних закладах. Представлено комплекс діагностичних методик, низку корекційно-розвивальних програм для роботи з дітьми дошкільного віку.

Адресовано практичним психологам дошкільних навчальних закладів, методистам методичних кабінетів, які відповідають за діяльність працівників психологічної служби, працівникам центрів практичної психології і соціальної роботи.

Чикунова Ірина Володимирівна

Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу №15 "Теремок" Білоцерківської міської ради

Заняття з ліворукими дітьми: корекційно-розвивальна програма для дітей 5-6 років життя

Програма спрямована на вирішення специфічних проблем ліворуких дітей (порушення чи дефіцит мовного розвитку, наочно-просторового сприймання, моторного розвитку, координації, зорово-моторних інтеграцій). Зміст програми передбачає підготовку ліворукої дитини до навчання у школі на основі результатів діагностики та з урахуванням функціональних особливостей розвитку з метою компенсації чи корекції наявних порушень. Використання програми сприятиме попередженню соціальної та шкільної дезадаптації ліворуких дітей.

Рекомендовано практичним психологам дошкільних закладів освіти.

ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА

Войцішук Надія Афанасіївна

Будинок дитячої та юнацької творчості Бориспільської міської ради

Формування світогляду дітей дошкільного віку засобами народної педагогіки: методична розробка

Представлено авторську методичну систему формування світогляду, духовної культури та ціннісних орієнтацій дітей дошкільного віку засобами народної педагогіки у процесі поглибленого вивчення родинних виховних традицій, історико-культурної спадщини рідного краю, українського фольклору та етнології.

Рекомендовано педагогічним працівникам дошкільних і позашкільних навчальних закладів.

Гаркавенко О.В. Упровадження технології розвитку критичного мислення в діяльності гуртків еколого-натуралістичного напрямку позашкільної освіти: методичний посібник. – Васильків, 2013. – 56 с.

Досліджено роль критичного мислення у формуванні базових компетентностей творчої особистості, розкрито психолого-педагогічні аспекти впровадження технології розвитку критичного мислення в роботу гуртків, творчих об'єднань еколого-натуралістичного напрямку. Представлено закономірності педагогічного процесу із застосуванням методики розвитку критичного мислення, особливості застосування методів і прийомів технології формування та розвитку критичного мислення школярів на різних етапах навчального заняття.

Для керівників гуртків, творчих об'єднань еколого-натуралістичного напрямку.

Гегельська Тетяна Василівна

Вишнівський центр творчості дітей та юнацтва

Виховання життєтворчості особистості засобами українського фольклору: методична розробка

Теоретично обґрунтовано психолого-педагогічні механізми впровадження педагогіки життєтворчості в освітню діяльність позашкільних навчальних закладів, методологію життєтворчого педагогічного позиціонування, архітектуру гармонізації світоустрою на основі гармонізації творчої особистості. Розкрито педагогічні умови формування духовних і морально-етичних цінностей вихованців, усвідомлення ними національної ідентичності, належності до здобутків матеріальної та духовної культури народу засобами українського фольклору.

Адресовано педагогічним працівникам позашкільних навчальних закладів.

Глей Валерій Іванович

Броварський районний центр туризму

Гірський туризм: навчальна програма гуртка

Навчальна програма забезпечує оволодіння вихованцями гуртка теоретичними знаннями і практичними навичками організації та проведення гірських походів, участі у спортивних

змаганнях з техніки гірського туризму, орієнтування в горах, техніки руху та страхування, подолання природних перешкод, транспортування вантажу, харчування в гірських походах, надання долікарської допомоги, проведення краєзнавчих досліджень, які можуть здійснюватися в туристському поході тощо.

Рекомендовано керівникам гуртків, творчих об'єднань туристсько-краєзнавчого напрямку позашкільних навчальних закладів.

Глей Валерій Іванович

Броварський районний центр туризму

Юні музейознавці: навчальна програма туристсько-краєзнавчого гуртка

Мета програми – здобуття вихованцями гуртка знань з історії та теорії музейної справи, засвоєння прийомів і методів роботи з пам'ятниками історії та культури, природними об'єктами у процесі їх виявлення, збирання, обліку, зберігання й використання, формування практичних навичок пошукової, фондової, експозиційної, виставкової та масово-просвітницької роботи в музеї, створення музейної експозиції в закладі освіти.

Адресовано керівникам гуртків, творчих об'єднань туристсько-краєзнавчого напрямку позашкільних навчальних закладів.

Домотенко Д.Я. Макетування та технічний дизайн: навчально-методичний комплекс для освітньої діяльності гуртка. – Тараща: ТРЦТДЮ "Веселка", 2013

Навчальна програма забезпечує оволодіння вихованцями гуртка основами технічного дизайну, проектування та виготовлення макетів і моделей, формування стійкого інтересу до дизайнерської й конструкторської діяльності, вмінь і навичок роботи з різними матеріалами та інструментами, розвиток творчої уяви, пізнавальної та творчої активності.

У представлених розробках навчальних занять – цікавий практичний матеріал щодо організації та змісту освітньої діяльності гуртка "Макетування та технічний дизайн".

Видання призначене керівникам гуртків, творчих об'єднань науково-технічного напрямку позашкільних навчальних закладів.

Жунь Алла Леонідівна

**Баришівський центр позашкільної роботи "Мрія"
Баришівської районної ради**

Українська національна кухня: навчальна програма гуртка

У навчанні за змістом навчальної програми вихованці знайомляться з віковими традиціями раціонального харчування українців, історією національної кулінарії, обрядовою їжею та її значенням у житті та побуті народу, харчовими обмеженнями й заборонами, історичними способами зберігання та оброблення продуктів харчування, рецептами традиційних та оригінальних страв української національної кухні, сучасними раціональними способами їх приготування.

Для педагогічних працівників і вихованців позашкільних навчальних закладів.

Злочевська А.Є. Петриківський розпис: навчально-методичний комплекс для освітньої діяльності гуртка. – Тараща: ТРЦТДЮ "Веселка", 2013

Представлений навчально-методичний комплекс складається з навчальної програми, що забезпечує формування естетичних цінностей дітей засобами декоративно-вжиткового мистецтва, та зразків петриківського розпису, зокрема і розробок навчальних занять гуртка, на яких учні засвоюють традиційні техніки та прийоми петриківського розпису, його історію та традиції.

Видання призначене керівникам гуртків, творчих об'єднань образотворчого та декоративно-вжиткового мистецтва позашкільних навчальних закладів.

Ілляш Інна Іванівна

Будинок дитячої та юнацької творчості Бориспільської міської ради

Виховання екологічної культури дітей дошкільного віку засобами інтерактивного навчання: методична розробка

Подано теоретичні та практичні матеріали щодо використання методів інтерактивного навчання у процесі формування екологічної культури дітей дошкільного віку: емоційно-ціннісного ставлення до об'єктів природи, представників

рослинного та тваринного світу, почуття особистої причетності до збереження природних багатств.

Адресовано педагогічним працівникам дошкільних і позашкільних навчальних закладів.

Копилова Наталія Миколаївна

Богуславський районний центр дитячої та юнацької творчості

Застосування розвивальних ігор на заняттях гуртка: навчально-методичний посібник. – Богуслав: БРЦДЮТ, 2012. – 77 с.

У матеріалах розкрито теорію та практику застосування методу навчальних ігор з метою розвитку пізнавальної та творчої активності вихованців позашкільних навчальних закладів. Подано методичні рекомендації, розробки навчальних занять, виховних заходів із використанням розвивальних ігор.

Видання призначене педагогічним працівникам позашкільних навчальних закладів.

Коряко С.Г. Керамічна майстерня: навчально-методичний комплекс для освітньої діяльності гуртка. – Тараща: ТРЦТДЮ "Веселка", 2013

На заняттях гуртка вихованці знайомляться з історією і традиціями українського гончарства; технікою та прийомами створення декоративних гончарних виробів, їх декорування й оздоблення; забезпечується формування естетичних смаків і художньо-образного світобачення дітей, умінь і навичок роботи з глиною, розвиток творчої уяви, пізнавальної та творчої активності.

Представлені розробки навчальних занять містять практичний матеріал щодо виготовлення декоративних виробів із глини, методичні рекомендації з їх оздоблення та використання.

Адресовано керівникам гуртків, творчих об'єднань декоративно-вжиткового мистецтва позашкільних навчальних закладів.

Костюк Галина Іванівна

**Будинок дитячої та юнацької творчості відділу освіти
Згурівської районної державної адміністрації**

Визначні особистості мого краю: методична розробка

Представлено практичні матеріали з досвіду застосування методу проєктів у навчально-виховній діяльності позашкільних навчальних закладів, технологічні особливості реалізації проєктної діяльності вихованців, що забезпечує розвиток творчих здібностей, формування пізнавальної та творчої активності у процесі краєзнавчих досліджень на основі поглибленого вивчення та популяризації інформації про видатних особистостей рідного краю.

Для педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів.

Костюк Галина Іванівна

**Будинок дитячої та юнацької творчості відділу освіти
Згурівської районної державної адміністрації**

Палітра творчості: методична розробка

Представлено сучасні підходи до організації та змісту навчально-виховного процесу в гуртках різних напрямів позашкільної освіти, колективні та індивідуальні форми й методи роботи з дітьми, методичні рекомендації, методичні розробки навчальних занять, сценарії виховних справ, колективних творчих заходів, що забезпечують формування творчої активності вихованців, розвиток їхніх творчих здібностей.

Адресовано педагогічним працівникам позашкільних навчальних закладів.

Марченко Галина Дмитрівна

Центр дитячої та юнацької творчості Іванківського району

**Самореалізація особистості в умовах проведення
екологічних заходів: методична розробка**

Описано педагогічні умови самореалізації вихованців позашкільних навчальних закладів у процесі організації та проведення екологічних заходів, описано форми та методи формування високого рівня екологічної культури, емоційно-ціннісного ставлення дітей до об'єктів природи, почуття

особистої причетності до збереження природних багатств у ході практичної природоохоронної діяльності.

Для керівників гуртків, творчих об'єднань еколого-натуралістичного напрямку позашкільних навчальних закладів.

Маслюк В.М. Вишиванка: навчально-методичний комплекс для освітньої діяльності народного фольклорного ансамблю.– Тараща: ТРЦТДЮ "Веселка", 2013

Навчально-методичний комплекс складається з навчальної програми фольклорного ансамблю, що забезпечує формування духовних і морально-етичних цінностей вихованців у процесі поглибленого вивчення українського музичного фольклору, усвідомлення дітьми національної ідентичності, здобутків, належності до матеріальної та духовної культури української нації, збереження й відтворення вікових культурних традицій українського народу, і розробок виховних справ фольклорно-етнографічної тематики.

Видання призначене керівникам гуртків, творчих об'єднань художньо-естетичного напрямку позашкільних навчальних закладів.

Мельниченко Ірина Анатоліївна

Іванківський районний центр дитячої та юнацької творчості

Вишиті рушники в Україні: методична розробка

Методика спрямована на формування духовної культури і ціннісних орієнтацій юного покоління, збагачення емоційно-естетичного досвіду, розвиток художньо-образного мислення засобами народної педагогіки, декоративно-вжиткового мистецтва та української народної вишивки у процесі поглибленого вивчення родинних виховних традицій, історико-культурної спадщини рідного краю, української етнології та мистецтвознавства.

Адресовано керівникам гуртків, творчих об'єднань декоративно-вжиткового мистецтва позашкільних навчальних закладів.

Модлінська Т.Л. Зоряночка: навчально-методичний комплекс для освітньої діяльності театру моди. – Тараща: ТРЦТДЮ "Веселка", 2013

Представлено навчальну програму театру моди, що забезпечує формування естетичних почуттів і смаків вихованців у процесі оволодіння практичними навичками конструювання, моделювання, виготовлення, оздоблення одягу. Подано методичні розробки навчальних занять, що містять теоретичний і практичний матеріал з виготовлення колекцій модного одягу.

Для керівників гуртків, творчих об'єднань художньо-естетичного напрямку позашкільних навчальних закладів.

Павленко Ю.С. Колорит: навчально-методичний комплекс для освітньої діяльності дизайн-студії. – Тараща: ТРЦТДЮ "Веселка", 2013

Навчальна програма забезпечує оволодіння вихованцями основами дизайну, проектування та виготовлення декоративних виробів і експозицій, формування стійкого інтересу до дизайнерської діяльності, вмінь і навичок роботи з різними матеріалами та інструментами, розвиток творчої уяви, пізнавальної і творчої активності. Представлено методичні розробки навчальних занять студії "Колорит".

Адресовано керівникам гуртків, творчих об'єднань художньо-естетичного напрямку позашкільних навчальних закладів.

Пантюк Анатолій Петрович

Вишнівський центр творчості дітей та юнацтва

Формування життєвих компетентностей вихованців засобами гурткової роботи: методична розробка

У матеріалах досвіду вміщено теоретичні та практичні матеріали із формування життєвої компетентності вихованців позашкільних навчальних закладів, розкрито методичні й дидактичні аспекти формування особистості, здатної до саморозвитку і творчого вдосконалення.

Адресовано педагогічним працівникам позашкільних навчальних закладів.

Пасічник Галина Юрївна

Будинок дитячої та юнацької творчості м. Броварів

Світ іграшки: навчальна програма гуртка декоративно-вжиткового мистецтва

Навчальна програма гуртка розрахована на 5 років навчання (початковий, основний, вищий рівні); спрямована на вивчення історії та семантики народної іграшки як традиційного дитячого оберегу, технологічних особливостей виготовлення іграшок з різних природних матеріалів, паперу, картону, тканини, пластмаси та м'яких металів, розкриття ролі та значення іграшки у традиційних святах та обрядах, забезпечення оволодіння вихованцями мистецтвом створення іграшки.

Для керівників гуртків, творчих об'єднань декоративно-вжиткового мистецтва позашкільних навчальних закладів.

Плоткіна Т.М. Проектні технології: досвід, пошуки, проблеми: збірник проектів. – Васильків: ВМЦДЮТ, 2012. – 57 с.

Розкрито психолого-педагогічні аспекти впровадження проектних технологій в освітню діяльність позашкільних навчальних закладів, наведено технологічні особливості підготовки та реалізації проектів, подано методичні рекомендації щодо впровадження дослідницьких, творчих, ігрових, інформаційних проектів у навчально-виховний процес гуртків, творчих об'єднань.

Видання призначене педагогічним працівникам позашкільних навчальних закладів.

Салівоненко Наталія Валеріївна
Фастівська станція юних натуралістів Фастівської міської ради

Рукоділья і флористика: навчальна програма гуртка

Навчальна програма забезпечує формування естетичних смаків та екологічної культури, розвиток просторової уяви та евристичного мислення вихованців у процесі створення декоративних композицій із сухих квітів, природних матеріалів та виробів декоративно-вжиткового мистецтва.

Адресовано керівникам гуртків, творчих об'єднань еколого-натуралістичного та художньо-естетичного напрямів позашкільних навчальних закладів.

Смаженко Марина Олексіївна

Миронівський районний Центр дитячої та юнацької творчості Миронівської районної державної адміністрації

Модульне оригамі: навчальна програма гуртка

Метою програми є розвиток пізнавальних і творчих здібностей, формування базових техніко-технологічних знань, умінь і навичок, художньо-образного мислення та емоційно-естетичного досвіду вихованців у процесі оволодіння мистецтвом модульного оригамі. Діти знайомляться з історією, технологічними особливостями утворення ізопросторових структур, основними принципами конструювання у виготовленні, оформленні та дизайні моделей.

Для керівників гуртків, творчих об'єднань науково-технічного напрямку позашкільних навчальних закладів.

Стецкевич Наталія Вікторівна

Фастівська станція юних натуралістів Фастівської міської ради

Мешканці живого куточка: навчальна програма гуртка

Реалізація навчальної програми для дітей молодшого та середнього шкільного віку забезпечує формування ціннісного ставлення вихованців до природи та об'єктів тваринного світу, почуття особистої причетності до збереження живої природи, здатності гармонійно співіснувати з тваринами; знайомить дітей з біологічними особливостями мешканців живого куточка, правилами догляду за тваринами, їх харчування.

Матеріали можуть використати керівники гуртків, творчих об'єднань еколого-натуралістичного напрямку позашкільних навчальних закладів.

Тименко Наталія Іванівна

Будинок дитячої та юнацької творчості Бориспільської міської ради

Чабрець: навчальна програма творчої студії

У завданнях навчальної програми передбачено оволодіння вихованцями студії технікою акторської майстерності, сценічною мовою та постановою, забезпечення розвитку творчих здібностей і соціальної адаптації дітей у процесі театральної діяльності, сюжетно-рольових ігор, театральних постановок і репетиційної роботи.

Для педагогічних працівників художньо-естетичного напряму позашкільних навчальних закладів.

Ткаченко Ірина Павлівна

Києво-Святошинський районний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді

Етновалеологія: навчальна програма гуртка

Актуальність навчальної програми полягає у формуванні у вихованців ставлення до здоров'я як до пріоритетної цінності, у засвоєнні історії розвитку та значення оздоровчих технологій в етнокulturі українців, валеологічних аспектів національних традицій, ритуалів та обрядів на основі календарно-обрядових і родинно-побутових оздоровчих заходів, застосування здобутків народної медицини та раціональної системи харчування.

Адресовано керівникам гуртків, творчих об'єднань еколого-натуралістичного напряму позашкільних навчальних закладів.

Торба Юрій Дмитрович, Морський Василь Петрович

Дитячо-юнацький фізкультурно-спортивний клуб м. Білої Церкви

Маленький дельфін: навчальна програма гуртка

У програмі гуртка для дітей віком 5-7 років передбачено навчання вихованців правил безпечної поведінки на воді, плаванню спортивними і прикладними способами, оволодіння теоретичними і практичними основами фізкультурно-спортивної діяльності та здорового способу життя, забезпечення покращення показників їхньої загальної фізичної підготовки.

Для керівників гуртків, творчих об'єднань еколого-натуралістичного напряму позашкільних навчальних закладів.

Турукіна Леся Володимирівна

Васильківський міський центр дитячої та юнацької творчості Васильківської міської ради

Використання трипільської символіки на заняттях із писанкарства: методична розробка

Презентовано теоретичні та практичні матеріали щодо популяризації традицій писанкарства серед вихованців гуртків декоративно-вжиткового мистецтва в позашкільних навчальних закладах, використання трипільської символіки на заняттях з

писанкарства, розкриття семантики та символіки трипільського орнаменту в кольорах писанки.

Адресовано керівникам гуртків, творчих об'єднань образотворчого та декоративно-вжиткового мистецтва поза-шкільних навчальних закладів.

Фоміна Олена Леонідівна

Києво-Святошинський районний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді

Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у роботі гуртків еколого-натуралістичного напрямку: методична розробка

Визначено організаційно-педагогічні умови використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій в освітній діяльності профільних позашкільних навчальних закладів еколого-натуралістичного напрямку. Подано методичні рекомендації щодо впровадження засобів ІКТ в навчально-виховний процес гуртків. Запропоновано цікавий практичний матеріал для проведення навчальних занять з використанням ІКТ.

Матеріали досвіду призначено керівникам гуртків, творчих об'єднань еколого-натуралістичного напрямку позашкільних навчальних закладів.

Чуб Людмила Миколаївна

Миронівський районний Центр дитячої та юнацької творчості Миронівської районної державної адміністрації

Дизайн: навчальна програма гуртка

Навчальна програма забезпечує оволодіння вихованцями гуртка основами дизайну, проектування та виготовлення декоративних виробів і експозицій, формування стійкого інтересу до дизайнерської діяльності, вмінь і навичок роботи з різними матеріалами та інструментами, розвиток творчої уяви, пізнавальної та творчої активності, художньо-образного мислення та набуття емоційно-естетичного досвіду в процесі оволодіння мистецтвом дизайну.

Адресовано керівникам гуртків, творчих об'єднань художньо-естетичного напрямку.

Хмель О.С. Стань творцем свого життя: навчально-методичний посібник. – Васильків: ВРЦДЮТ, 2013. – 355 с.

Представлено матеріали для реалізації програми "Стань творцем свого життя" (укладач: Л.М.Павлова, науковий консультант Л.І.Ковбасенко), метою якої є формування життєвої компетентності особистості, становлення її як творця і проектувальника власного життя.

Вміщено розробки занять до модулів "Мій світ і я", "Твій шлях до успішного спілкування", "Конфлікт і спілкування", "Зроби крок у світ своїх прав", "Здоровий спосіб життя – твій вибір", "Лідер XXI століття", "Твоя професійна кар'єра", "Сім'я XXI століття", "Крок за кроком до життєвої компетентності".

Рекомендовано заступникам директорів загальноосвітніх навчальних закладів з виховної роботи, педагогам-організаторам, класним керівникам.

Школьна С.В. Фітодизайн: навчально-методичний комплекс для освітньої діяльності гуртка. – Тараща: ТРЦГДЮ "Веселка", 2013

Навчально-методичний комплекс складається із навчальної програми та розробок навчальних занять. Упровадження програми забезпечує оволодіння вихованцями теоретичними та практичними навичками створення декоративних композицій із квітів, їх використання в оздобленні інтер'єру, розвиток художньо-образного сприйняття навколишньої дійсності та здатності її творчого відображення засобами фітодизайну. Розробки навчальних занять гуртка містять методичні рекомендації та технологічні картки виготовлення декоративних композицій із квітів.

Для керівників гуртків, творчих об'єднань еколого-натуралістичного та художньо-естетичного напрямку позашкільних навчальних закладів.

Ювченко Наталія Валеріївна
Баришівський центр позашкільної роботи "Мрія"
Баришівської районної ради

Прикрась свій дім: навчальна програма гуртка

Навчальна програма забезпечує розвиток пізнавальних і творчих здібностей, художньо-образного мислення та емоційно-

естетичного досвіду вихованців у процесі оволодіння основами декоративно-вжиткового мистецтва, створення декоративних композицій та їх використання в оздобленні інтер'єру оселі.

Рекомендовано керівникам гуртків, творчих об'єднань декоративно-вжиткового мистецтва позашкільних навчальних закладів.

Юшковець Тетяна Василівна

Броварський районний центр туризму

Формування у підлітків потреби у спілкуванні з природою та мистецтвом засобами туризму: методична розробка

Представлено теоретичні та практичні матеріали щодо формування у вихованців позашкільних навчальних закладів потреби у спілкуванні з природою та мистецтвом засобами туризму. Розкрито методичні та дидактичні аспекти освітньої діяльності туристсько-краєзнавчого гуртка "Романтик", мета діяльності якого – виховання емоційно-ціннісного ставлення творчої особистості до природи, культури та мистецтва під час туристських походів і змагань.

Адресовано керівникам гуртків, творчих об'єднань туристсько-краєзнавчого напрямку позашкільних навчальних закладів.

Яковенко Т.С. 3 нотаток шкільного життя (авторські сценарії, інсценівки, театралізовані дійства): збірник матеріалів. – Біла Церква, 2013

Представлено методичну систему розвитку пізнавальних і творчих здібностей дітей та учнівської молоді засобами активної дозвіллевої діяльності. Подано авторські сценарії виховних справ, колективних творчих справ, театралізованих дійств, розважальних програм.

Для широкого кола педагогічних працівників.

Ярошенко Людмила Анатоліївна

Іванківський районний центр дитячої та юнацької творчості

Рослинний і тваринний світ оригамі: методичні рекомендації

Розкрито організаційно-педагогічні особливості формування творчих здібностей дітей, розвитку їхньої пам'яті, просторової уяви, моторики пальців, точності рухів, вольових зусиль, творчого мислення та естетичних смаків на основі оволодіння технікою оригамі та технологічними особливостями створення декоративних виробів рослинної і тваринної тематики.

Для широкого кола педагогічних працівників.

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА

Іванова Я.Є. Використання Windows Movie Marker у популяризації бібліотеки, читання, книги: майстер-клас в межах діяльності ММО бібліотекарів навчальних закладів. – Славутич: ММЦ, 2011. – 24 с. + CD-диск.

Презентовано програму роботи майстер-класу для бібліотекарів навчальних закладів. Представлено методичні рекомендації щодо проведення занять, пам'ятки для створення відеороликів до масових заходів, виховних годин, бібліотечних уроків. Мультимедійні додатки подано на CD-диску.

Адресовано бібліотекарям та педагогічним працівникам навчальних закладів.

Іванова Я.Є., Бахметова Н.О. Використання Windows Publisher у професійній діяльності бібліотекаря: семінар-практикум у межах діяльності ММО бібліотекарів навчальних закладів. – Славутич: ММЦ, 2012. – 24 с.

Посібник містить матеріали семінару-практикуму: програму роботи, рекомендації, пам'ятку щодо використання джерел інформації, практичні завдання.

Видання стане в нагоді бібліотечним і педагогічним працівникам загальноосвітніх навчальних закладів у створенні друкованої продукції до виховних справ, позаурочних заходів, навчальних занять.

Лозенко Ніна Павлівна

Іванківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №2

Шкільна бібліотека як інформаційний центр загальноосвітнього навчального закладу: матеріали досвіду

Подано практичні поради до організації діяльності бібліотеки як інформаційного центру навчального закладу.

У додатках, представлених на електронних носіях, презентовано розробки краєзнавчих годин, годин мистецтва, вікторин.

Адресовано бібліотечним працівникам загальноосвітніх навчальних закладів, класним керівникам, вихователям груп продовженого дня.

Чистова Галина Миколаївна

Центральненська загальноосвітня школа I-III ступенів Миронівської районної державної адміністрації

Система бібліотечно-бібліографічних знань школярів: методична розробка

Розкрито методику формування системи бібліотечно-бібліографічних знань школярів. Презентовано бібліотечні уроки та інтелектуальні ігри для учнів різних вікових категорій.

Додатки представлено на електронних носіях.

Адресовано бібліотечним працівникам загальноосвітніх навчальних закладів.

Швень Л.А., Шабанова Л.О. Робочий зошит бібліотекаря школи. – Біла Церква: НМЦ, 2012. – 52 с. + CD-диск.

У матеріалах представлено практичні напрацювання з питань планування роботи бібліотеки загальноосвітнього навчального закладу: детально описано циклограму, електронний щоденник, електронний облік роботи бібліотекаря навчального закладу.

Адресовано бібліотечним працівникам, заступникам директорів загальноосвітніх навчальних закладів з навчально-виховної і виховної роботи.

СПЕЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Акименко Ірина Іванівна

Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу №6 "Крунк" відділу освіти виконавчого комітету Славутицької міської ради

Особливості корекційно-відновлювальної роботи тифлопедагога в умовах спеціалізованої групи дошкільного навчального закладу: методична розробка

Розкрито основні аспекти корекційно-відновлювальної роботи тифлопедагога: взаємозв'язок діяльності із лікувально-профілактичною роботою медичного персоналу, проведення корекційних занять як способу цілісного розвитку зорової системи, організацію співпраці батьків і педагогів у допомозі дитині в подоланні зорової паталогії, формування у дітей соціально адаптованої поведінки.

Матеріали стануть у нагоді корекційним педагогам дошкільних навчальних закладів, вихователям спеціальних дошкільних закладів, батькам.

Бусленко Н.І. Організація і зміст психологічного супроводу дітей, які мають порушення мовлення: методичний посібник. – Іванків, 2012. – 137 с.

Подано методичні рекомендації щодо організації психологічного супроводу дітей дошкільного віку з вадами мовлення. Запропоновано корекційно-розвивальну програму для дітей "Вчимося спілкуватися".

Адресовано практичним психологам дошкільних навчальних закладів, вихователям і батькам.

Вишневецька Оксана Миколаївна

**Бучанський дошкільний навчальний заклад №4 "Пролісок"
(ясла-садок комбінованого типу)**

Особливості розвитку просторової орієнтації дітей з порушенням зору: методична розробка

Розкрито особливості роботи з розвитку просторової орієнтації слабозорих дошкільників у спеціальних дошкільних закладах на основі індивідуального і диференційованого підходів. Запропоновано методики навчання дітей з вадами зору з орієнтування у просторі, комплекс ігор і вправ з урахуванням офтальмологічного навантаження.

Матеріали досвіду призначено корекційним педагогам, вихователям спеціальних дошкільних навчальних закладів, батькам.

**Машковська Тетяна Миколаївна, Кузьміна Тетяна
Олександрівна, Стреж Людмила Василівна, Шикун Тетяна
Володимирівна**

Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу "Центр розвитку дитини" відділу освіти виконавчого комітету Славутицької міської ради

Формування фонематичних процесів у дітей дошкільного віку: узагальнені матеріали міського постійно діючого виїзного теоретико-практичного семінару

Представлено узагальнені матеріали міського постійно діючого семінару: конспект сюжетно-ігрового заняття з розвитку мовлення та формування фонетико-фонематичних процесів у дітей дошкільного віку, методичні рекомендації щодо проведення семінарського заняття "Значення фонематичних процесів у системі розвитку мовлення дошкільника" та ігри для формування фонематичних процесів у дітей дошкільного віку. Подано презентації, фотоматеріали.

Адресовано вчителям-логопедам, вихователям дошкільних навчальних закладів, батькам.

Музичук Олена Анатоліївна

Володарський дошкільний навчальний заклад "Пізнайко" комбінованого типу

Комплексний підхід до подолання заїкання у дітей старшого дошкільного віку: методична розробка

Висвітлено теоретичні аспекти проблеми заїкання, результати спостережень за заїкуватими дітьми старшого дошкільного віку з метою виявлення особливостей мовлення, поведінкових і психологічних відхилень.

Представлено рекомендації до проведення комплексного вивчення проблеми заїкання з метою організації корекційної роботи із заїкуватими дітьми. Запропоновано методичні розробки і педагогічні знахідки, підказки, поради батькам.

Рекомендовано вчителям-логопедам, керівникам дошкільних навчальних закладів, вихователям загальних і спеціальних дошкільних навчальних закладів, батькам, репетиторам, студентам педагогічних вищих навчальних закладів.

Обелець Лариса Миколаївна

Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу "Ромашка" Броварської міської ради

Розвиток дрібної моторики дітей дошкільного віку як спосіб формування мовленнєвої компетенції: методична розробка

Представлено сучасні ефективні методи і прийоми, нові форми роботи з розвитку в дітей дошкільного віку дрібної моторики і координації рук: словесні дидактичні ігри, ігрові ситуації, логоритміку, психогімнастику, моделювання та програвання ситуацій, творчі завдання, вправи для релаксації тощо.

Адресовано вчителям-логопедам, вихователям дошкільних навчальних закладів, батькам.

Онуфрієнко О.П. Попередження дисграфії в учнів загальноосвітньої школи: навчально-методичний посібник. – Буча, 2012. – 93 с.

Навчально-методичний посібник є комплексом завдань, спрямованих на розвиток і вдосконалення пізнавальної сфери, зорово-просторових уявлень, зорово-моторної координації, зорово-буквенного гнозису, зорового контролю, дрібної моторики, звукомови і зв'язного мовлення дітей молодшого шкільного віку.

Видання призначено вчителям-логопедам, учителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Тимошенко-Ушакова Д.Б. Путівник вчителя-логопеда: посібник. – Ірпінь, 2012. – 71 с.

Подано методичні рекомендації щодо організації роботи вчителя-логопеда із подолання мовленнєвих порушень у дітей з особливими освітніми потребами.

Рекомендовано вчителям-логопедам загальноосвітніх навчальних закладів, методистам із питань спеціальної освіти, консультантам психолого-медико-педагогічних консультацій.

**Толстолєсова Зоя Васиївна
Бучанський дошкільний навчальний заклад №5
"Капітошка" (ясла-садок комбінованого типу)**

Логоритмічні заняття як вид розвитку мовленнєвої компетентності дітей із ЗНМ з порушенням емоційно-вольової сфери: методична розробка

Представлено матеріали досвіду із формування у вихованців із загальним недорозвитком мовлення почуття ритму, правильної звуковимови, корекції емоційно-вольової сфери вихованців, розвитку пізнавальної активності та комунікативних якостей в умовах навчального закладу.

Адресовано вчителям-логопедам, вихователям дошкільних навчальних закладів, батькам.

Шикун Тетяна Володимирівна

Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу "Центр розвитку дитини" відділу освіти виконавчого комітету Славутицької міської ради

Реалізація прийомів мнемотехніки в логопедичній роботі з дошкільниками із загальним недорозвитком мовлення: методична розробка

Представлено прийоми мнемотехніки у процесі роботи з дітьми із загальним недорозвиненням мовлення: формування фразового мовлення, навичок розповідання; активізації і збагачення словникового запасу; заучування віршованих форм, – а також методику їх застосування в умовах логопедичної групи.

Матеріали досвіду призначено вчителям-логопедам дошкільних навчальних закладів, логопедичних пунктів системи освіти, вихователям дошкільних навчальних закладів, батькам.

РОБОТА З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ

Висторонський В.Г. Особливості організації олімпіад з основ наук у школі І ступеня: навчально-методичний посібник. – Біла Церква: НМЦ, 2012. – 55 с.

Обґрунтовано роль і значення олімпіад з основ наук, ефективність такої форми роботи в контексті виявлення й розвитку обдарованих і здібних дітей.

Розроблено методичні рекомендації щодо забезпечення інтелектуального розвитку індивідуальності обдарованих та здібних дітей молодшого шкільного віку, прогнозування та проєктування моделей особистісного зростання.

Видання призначено завідуючим і методистам районних, міських методичних кабінетів, центрів, науково-методичних центрів, керівникам загальноосвітніх навчальних закладів.

Драган Г.І. Науково-дослідна робота з біології у загальноосвітній школі: навчально-методичний посібник.– Біла Церква: КОПОПК, 2012. – 100 с.

Розкрито методологію наукового дослідження, презентовано методику проведення польових вегетаційних дослідів, фенологічних спостережень за рослинами.

Адресовано вчителям біології загальноосвітніх навчальних закладів.

Мірошник С.І., Рудницька О.А. Навчальна проектна діяльність учнів (на прикладі української літератури): методичний посібник. – Біла Церква: КОПОПК, 2012. – 100 с.

У посібнику розкрито теоретичні основи і практику навчальної проектної діяльності учнів у процесі вивчення української мови і літератури. Подано пам'ятки для оптимізації роботи учнів над створенням проектів. Представлено зразки різноманітних учнівських проектів із практики діяльності вчителів-словесників.

Видання призначене вчителям української мови і літератури, світової літератури, методичним працівникам, а також студентам педагогічних вищих навчальних закладів.

Мірошник С.І. Основи наукових досліджень учнів (Філологія. Мистецтвознавство): навчально-методичний посібник. – Біла Церква: КОПОПК, 2012. – 160 с. + DV-диск.

Розкрито теоретичні аспекти організації наукових досліджень школярів – методологію наукового дослідження, послідовність його здійснення та зміст роботи на різних етапах; вимоги до оформлення науково-дослідницьких робіт, підготовки виступу, розроблення його мультимедійного супроводу. Представлено критерії оцінювання науково-дослідницьких робіт.

Запропоновано зразки різноманітних учнівських наукових робіт із відділення філології та мистецтвознавства із практики діяльності вчителів.

Видання адресовано педагогам, методичним працівникам, учням загальноосвітніх навчальних закладів, студентам філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів.

Стадніченко Г.М. Університет майбутнього вчителя: навчально-методичний посібник / уклад. Є.М.Бачинська, Г.М.Стадніченко; за заг. ред. Н. І. Клокар. – Біла Церква: КОПОПК, 2012. – Частина VI.

Навчально-методичний посібник укладено за результатами роботи Університету майбутнього вчителя у 2011/2012 н.р.

У I-IV розділах посібника представлено матеріали з досвіду роботи керівників і викладачів районних, міських університетів майбутнього вчителя, розміщено методичні розробки навчальних і практичних занять, матеріали викладачів кафедр КОПОПК.

Матеріали посібника можуть бути використані для підготовки і проведення занять зі слухачами Університету, а також для організації виховної та профорієнтаційної роботи в навчальному закладі.

Для заступників директорів загальноосвітніх навчальних закладів, педагогів-організаторів, практичних психологів, керівників, викладачів і слухачів Університету майбутнього вчителя, студентів педагогічних вищих навчальних закладів.

Федь В.В., Наказна Т.М. Готуємося до олімпіад: збірник завдань. – Яготин, 2013. – 43 с.

Збірник містить зразки олімпіадних завдань з української мови та математики, які сприяють інтелектуальному розвитку здібних та обдарованих дітей молодшого шкільного віку (учні 3-4 класів), задоволенню їхніх пізнавальних інтересів і потреб, прогнозуванню та проектуванню моделей особистісного зростання. До завдань з математики запропоновано відповіді.

Адресовано вчителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Анотований каталог
XIV обласної виставки
"ОСВІТА КИЇВЩИНИ:
ТВОРЧІ ЗДОБУТКИ, ПЕРСПЕКТИВНІ
ПЕДАГОГІЧНІ ІДЕЇ ТА ТЕХНОЛОГІЇ"

Біла Церква
2013

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців ДК № 1679 від
05.02.2004 р.

Навчально-видавничий центр
Київського обласного інституту
післядипломної освіти педагогічних кадрів

09107, Україна, Київська область,
м. Біла Церква, вул. Ярослава Мудрого, 37
тел.: (+3804563) 5-12-40 тел./факс: (+3804563) 5-04-24
Е-mail: cnpi@kristti.kiev.ua
Освітній портал: <http://www.kristti.com.ua>